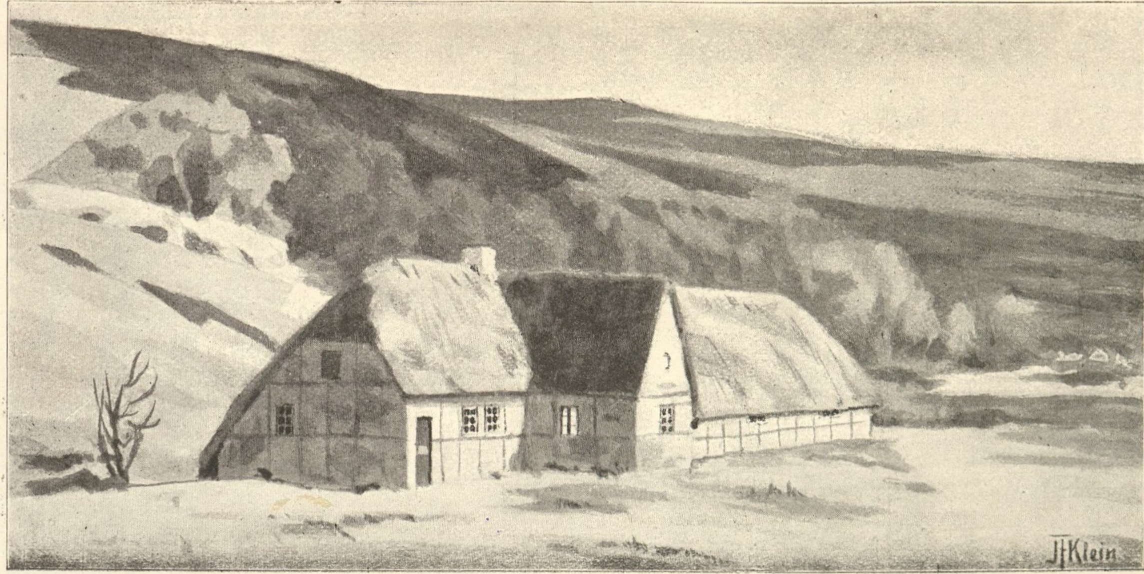

Hus i Tolne Bakker.

Gammelvendsysselsk Bygningsstil.

Flinchs Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1901,

beregnet til Københavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

Provindsboghandlernes Almanakforlag.

Trykt i Milo'ske Bogtrykkeri, Odense

Usolgte Almanakker 1900 ombyttes kun til **halv Pris** mod Aargang 1901, og kun til 31te Oktober 1900.

Der vokser Skov paa Heden

Endnu en Gang forynger
sig gamle Danmarks Jord,
det suser alt i unge Graners Toppe.
Det suser og det synger
om Mænd i Fædres Spor
med ranke Viljer og med stovte Kroppe.
Der vokser Skov paa Heden —
der vokser ogsaa Mænd.

Naar gamle Skove fældes,
der før har rakt mod Sky,
det unge frem af Undergrunden skyder.
Naar gamle Slægter ældes,
der fødes atter ny,
som Fanen svinger og som Vejen byder.
Der vokser Skov paa Heden —
der vokser ogsaa Mænd.

Hen over Jyllands Heder
de nye Tider gry'r
med Mandemod og stille, stærke Kvinder.
Og Skovene sig breder
og Folket sig forny'r . . .
en Glædens Strøm igennem Brystet rinder.
Der vokser Skov paa Heden —
der vokser ogsaa Mænd.

Johan Skjoldborg.

En Husmand fra Vendsyssel.

Af Lærer A. Christensen, S. Tranders.

Du rydder til Samfundet bredere Grund
derude paa Lyngen og Sandet,
du vinder dig Ager hver Arbejdets Stund
og lægger din Vinding til Landet.
Johan Skjoldborg.

Nord for Limfjorden, omtrent midtvejs mellem Nørresundby og Sæby, ligger Ørum Sønderhede.

For en Menneskealder siden var der, som Navnet siger, Hede med Pors og Lyng og Sandbanker og Sandhuller og ufremkommelige Sumper. Ingen regnede den Jord for noget, ingen boede paa den, og ingen dyrkede den. Om Vinteren føg Sneen derude, og om Sommeren føg Sandet, og sjælden eller aldrig satte Menneskefod sit Spor deri. Ørum Sønderhede var et øde og upaaagtet Sted.

Nu er det anderledes. Sandbankerne er sløjfede, og Hullerne er fyldte, Lyngen er borte, og Vandet, som stod og sumpede, er ledet ud ad lange lige Grøfter. Heden er forvandlet til nyttig og veldyrket Jord. Ager ligger ved Ager, Hus ved Hus, hist og her endog en ny Gaard.

Der er i Løbet af en god Snes Aar voxet en hel ny By frem.

Og det har vist sig, at den Jord, der laa saa øde og upaaagtet hen, efter at have faaet de Grundforbedringer, den saa haardt trængte til, i Virkeligheden er ganske frugtbar og værdifuld.

Blandt de første, som tog Kampen op derude paa Heden, var den Mand, hvis Billede ses foran disse Linjer.

Hans Navn er Anton Christensen.

Og vil man spørge, hvorfor hans Billede findes her, og hvorfor hans Navn nævnes her, da skal Svaret være dette: fordi han er en ægte Husmand, en ægte Hedens

Mand, en ægte Type paa dem, der rydder bredere Grund til Samfundet.

Han er nu en Mand paa snart 50 Aar. Han er Søn af Husmandsfolk i det Sogn, hvor han bor, kom

tidlig ud, tjente som Dreng og tjente som Karl, blev gift og bosatte sig i en Indsidderstue.

Og fra Indsidderstuen gik han i et Par Aar paa Daglejerarbejde.

Men ude paa Sønderheden laa en ussel Rønne, omgivet af Lyng, Sand og Sumpe, uden Ager, Toft eller Have. Paa denne Rønne og dens øde Omgivelser kastede

Anton Christensen sit Blik. Det blev hans højeste Ønske at eje den og noget af den Jord, som laa den nærmest.

Han vilde rydde Lyngen og rejse Hytten, han vilde grave Grøfter og jævne Agre, han vilde pløje, saa og høste, — han vilde lægge alle Kræfter i for at skabe et Hjem for sig og sine.

Han ejede imidlertid ikke en rød Øre. Og selv et saa beskedent Ønske som hans kræver Penge.

Men hvor der er en Vilje, er der ogsaa en Vej, og Vejen gik her til en tidligere Husbonde, som baade kunde og vilde hjælpe ham. Her laante han 6—700 Kr., og for dem naaede han sit Ønskes foreløbige Maal: Tag over Hovedet og 6—7 Tdr. Land af Hedens Jord.

Med sin Hustru og sine to Børn — der kom senere 6 til — flyttede han ud til det øde Hjem, og saa begyndte der et Liv i Slid og Savn og tit Sygdom med.

— — — — — — — — — — — — — —

Der var først og fremmest tre Ting, der skulde gøres for at komme til at avle noget. Der skulde grøftes, „brækkes" og mergles.

Saadanne tre Ord fylder saa lidt paa Papiret. De skrives saa let og siges saa let. Men praktiske Landmænd véd, hvad de betyder. Haardere Landbrugsarbejde end det, der er udtalt i de tre Ord, kendes ikke.

Og saa her, hvor hele Driftskapitalen var et Par flittige Hænder. Der kan ikke engang siges et Par kraftige Hænder, thi Anton Christensen hører ikke til de Husmænd, som er udstyrede med de store Kræfter. Tvertimod, Sygdom har ofte haft sikre Tag i ham. Men et Par flittige og snilde Hænder har han.

Han maatte fremdeles i mange Aar gaa paa Daglejerarbejde. Heden gav ikke saadan lige strax Føde til ham og hans Familie.

Men naar han kom hjem om Aftenen tog han Skovl og Spade og grøftede og jævnede timevis. Og om Søndagen fik han Heste hos sin Husbonde og „brækkede" den raa og uvante Jord.

Lidt efter lidt voxede der Agre frem og det tunge Arbejde begyndte at sætte Frugt — sparsom Frugt.

Der manglede endnu det, som mere end noget andet formaaede at sætte Liv i den døde Jord — Mergel. Men Mergelen skulde hentes en halv Mil borte ad daarlig sandet Vej.

Anton Christensen havde haft saa meget med Mergel at gøre for andre. Han havde om Vinteren paa Akkord bragt Hundrede og atter Hundrede af Læs frem fra de dybe Grave, og han havde været med til at læsse og sprede det.

Han kendte det *Arbejde*. Men han havde ogsaa været med til at høste, hvor Mergelen var spredt, og han vidste, at Arbejdet gav *Løn*.

Mergel *skulde* der til.

— — — — — — — — — — — — — —

Det gaar ofte underligt til i Livet.

Hvem tænker nu paa, at der kan være Forbindelse mellem Mergel og Musik.

Det blev der imidlertid her.

Husmanden der ude paa Sønderheden har musikalsk Evne, og som ung lærte han at spille Violin. Vidt drev han det vel ikke, men dog saa vidt, at han har været søgt som Musikanter ved Høstgilder og Baller.

Og ved sin Musik tjente han efterhaanden saa mange Penge, at han for dem kunde købe en stor og kraftig „Bøel".

„Bøel" er et Vendelboudtryk. For de Læsere, som maaske ikke ved, hvad det betyder, oplyses det, at „Bøel" er det samme som *Bul*, og at en Bul er en Mellemting af Tyr og Stud.

Denne Bøel blev ham en solid Medhjælper. Ved dens udmærkede Kræfter blev Mergelen draget den halve Mil gennem Sandet. Den gik villigt for Vogn, og ved Fyraftenstid — Fyraften var senere dengang end nu — kom Konen med Køretøjet til Gaarden, hvor Manden arbejdede, og saa kørte *han* videre for at tage et Læs Mergel med hjem.

Saaledes gik det Aften efter Aften, Aar efter Aar, og paa *den* Maade fik Heden den Mergel, den saa haardt trængte til.

— Afgrøderne blev nu større og større.

Den store Bøel tjente sig fri og blev erstattet af et Par smaa Stude. Senere blev der prøvet med en lille Hest. Imidlertid var Køerne blevne saa store og velfodrede, at de ogsaa havde Kræfter, saa blev Hesten solgt og Køerne gjorde Arbejdet. Nu staar der i Stalden sammen med 3—4 Køer en god ung jydsk Hest.

Og Huset, som var saa skrøbeligt og lille, er blevet rummeligt og stærkt. Stykke efter Stykke er blevet fornyet, Stump efter Stump er blevet føjet til. Det hele Byggearbejde er udført af Manden selv. Snart har han haandteret Murske og Kalkbørste, snart Øxe, Høvl og Sav

Foran Huset ligger der en pæn lille Have, af hvilken der sælges ikke saa lidt Bærfrugt. Til den modsatte Side er der Plantage paa et Par Skpr. Land. Inde i Plantagen gaar en Snes Høns.

Foruden at lune for Huset og give Plads for Hønsene har den Plantage ogsaa været til anden Nytte. Halvdelen af hele Marken er nemlig nu drænet med Ris og Tørv, og Risene til denne Dræning er skaaret i Plantagen.

Et Stykke Mosejord ved den yderste Ende af Marken, og en lille frugtbar Plet tæt ved Huset, men uden Forbindelse med den øvrige Mark, har sin egen Historie.

Den lille, nu saa frugtbare, Plet, var oprindelig en stor Hedebanke, og i Mosen, som nu giver gode Afgrøder, vilde oprindelig intet voxe. Men af Hedebanken er der kørt 600 Læs Sand ud paa Mosen og fra Mosen er der til Gengæld kørt talrige Læs Brunjord hen paa Hedebankens Grund.

— Den Ejendom, paa hvilken alle disse Grundforbedringer er foretagne er nu i fuld Drift.

Der har i de sidste 6—7 Aar været dyrket Rodfrugt i stor Udstrækning, særlig Gulerødder, som voxer villigt og godt til.

Og der er indført Sommerstaldfodring saa vidt, at Køerne kun kommer ud et Par Timer hver halve Dag.

Den flittige og dygtige Husmand har da ogsaa tre Gange faaet Præmie af sin Egns Landboforening.

Nu sidder han lunt og godt inden Døre. Baade

hans og hans Hustrus Helbredstilstand er bedre nu end tidligere.

Hartkorn og Gæld trykker ham ikke. Af Hartkorn har han nemlig intet, af Gæld kun meget lidt.

Og Ejendommen er nu lige saa mange Tusind værd, som han i sin Tid gav Hundrede for den.

— Men har han det godt er det vel fortjent.

* * *

Side om Side med den Husmand her er skildret bor mange andre Husmænd, der hver især, som han med utrættelig Flid, har opdyrket den Jord de ejer.

Et Besøg paa Ørum Sønderhede styrker ens Respekt for danske Husmænd.

En sand Historie.

Af Kappel Bøcker.

I et lerklinet, tangdækket Hus ved Udkanten af Landsbyen var Kren født og opvoxet, dér havde han forsørget sine fattige Forældre, dér havde han mistet dem, dertil havde han hjemført én af Sognets fattige Tjenestepiger som Brud. Altid havde han haft det fattigt, og aldrig havde han haft det fattigt; thi aldrig havde han savnet Brød i Huset. Som Markarbejder, Grøftegraver, Høstkarl og Fisker, alt efter Aarstiderne, vidste han at skaffe det nødvendige, selv da der stadig blev flere og flere Munde. Kren var altid tilfreds, Børnene med, men Konen var det mindre, hun vidste kun altfor godt, at hendes yderst tro-

skyldige, snaksomme Mand ofte blev holdt for Trekant, hvor flere var sammen paa Arbejdspladserne.

Saa kom den Dag, da Frimissionsbevægelsen, der som en hærgende Ild var gaaet over de omliggende Egne, ogsaa stod for dette Sogns Grænser og begyndte at strække sine Fangarme ind over dem. Hver Aften kaldte Frimissionsprædikanterne til Møde ude i én af Udflyttergaardene.

„Det koster ingen Ting, og det er jo altid en Adspredelse," sagde Kren, da han første Gang gik med; men de følgende Aftener gav han ingen Forklaring, naar han tog Huen ned fra Knagen. I hele sin Fritid sad han for Bordenden, tungt aandende og tungt grundende. Hans Kone blev urolig. Hun saa aldrig mere hans smilende, godlidende Ansigt.

„Hvad er det, de siger ude i Udflytningen?" havde hun spurgt.

„De siger, at vor gamle Tro duer ikke," var alt det Svar, hun kunde faa, indtil han en Aften trak hende til Side: „Skal jeg frelses, skal du ogsaa, An Mari." — Hun følte, at der laa dyb Kærlighed til hende paa Bunden af de Ord. — „Du kommer til at gaa med i Udflytningen i Aften." — Han var stærkt bevæget, og hun gjorde ingen Modstand. — „I Morgen rejser Missionæren hans Vej for ogsaa at frelse Folk andre Steder," forklarede Kren paa Vejen derud, „og saa skal vi selv vidne og bede og udlægge Skriften, dem, der kan, og som kan se Guds Herlighed." — Hun saa' studsende paa ham. — „Det kan alle de, der kan bede rigtig og vil gaa ind i Menigheden, for Menigheden, det er de Hellige," forklarede han videre, men tav saa og grundede. An Mari tav ogsaa, og alt, som de kom nærmere, øgedes hendes Angst for dette Ny og Vældige, der med saa stærk en Haand havde tvunget hendes store, tungt bevægelige Mand ind under sig.

I Udflyttergaardens Storstue sad Mænd og Kvinder paa lange Bænke. To Tællelys brændte døsigt derinde i den uhyre Hede. I et Hjørne stod Missionæren, en høj, mager, asketisk Skikkelse med hvidt skinnende, vildt fanatiske Øjne. Han tordnede mod Kirken, mod Lunkenhed i Troen, mod verdslig Pragt og verdslige Tanker, mod alt, hvad

der hører Verden til, og eftersom hans Ord blev vildere, bøjede Folket dér foran ham Hovederne dybere mod Jorden, mens Angstsveden faldt i Draaber fra hvert Ansigt. Mange hulkede, og da Missionæren omsider sænkede Stemmen og talte stadig mildere, blev denne Hulken stadig højere og mere fortvivlet. Han skildrede Zion, de Helliges evige, dejlige Hjem, Lønnen for den fattige Vandrer, der kæmpede sig frem ad Forsagelsens Veje, og der var vel ikke én, der kunde holde de hede Taarer tilbage.

Ogsaa An Mari græd, men ikke paa Grund af Missionærens Ord, som hun næppe hørte; hun var kun kommen i Tanker om, at hun havde fem smaa Børn derhjemme i Lerhytten og midt i al denne Trøstesløshed syntes disse Børn hende stadig mindre og mere hjælpeløse. Hun vidste ikke, hvorfor hun saa uafladeligt saa dem for sig, men idet hun nu vendte Blikket mod Kren, blev hun saa overvældet, at hun var lige ved at faa ondt. Hans Ansigt var ligblegt, glat og udtryksløst, men de stift opspilede Øjne var som naglede til Præsten. — „Kren," hviskede hun, „vi vil hjem. Kren, nu maa du komme . . .!" — „Lad os saa falde paa Knæ," lød Missionærens Røst, „alle vi, som vil vandre sammen mod Zions høje Templer." Der opstod en kort Tummel i Stuen, ogsaa Kren faldt paa Knæ og drog An Mari med sig.

Paa Hjemvejen var hun stadig forrest. — „Vore Børn, vore smaa Børn," mumlede hun uafladelig, mens hun løb, saa han døjede med at følge, og i stum Forundring stod hun et Øjeblik derhjemme, før hun kunde fatte, at Børnene virkelig sov fredelig Side om Side. Men i samme Nu, hendes Ængstelse begyndte at svinde, gik det op for hende, hvorfor hendes Mands blege Ansigt havde skræmt hende saa grueligt. Da hun i sin Tid, ængstet ved Folkesnakken om Krens næsten naragtige Godtroenhed, havde tøvet med at give ham sit Ja, da havde han netop vendt saadant et hvidt Ansigt imod hende: „Hvis du gør mig sorrigfuld i Dag, An Mari, saa bliver jeg vel til hver Tid en sølle Pjalt, for det ved jeg da, at jeg ikke er saa klog som mange andre, og saa taaler jeg vel heller ikke saa meget." — Lykken havde fulgt dem. Var end Kren til Tider lidt indbildsk overlegen og snakkesalig, hans god-

lidende Smil og kærlige Hjælpsomhed savnedes aldrig i Hjemmet. I Aften følte hun for første Gang, at ogsaa hun skulde værge Reden.

Til det næste Møde maatte Kren gaa alene, og det traf sig saadan, at han paa Hjemvejen mødte Præsten, der kom fra et Bondegilde. Kren var indvendig forknyt, fordi An Mari ikke havde villet følge, men tilmed vildt betaget af Mødets hidsende Voldsomhed. — Han standsede Præsten.

„Det er nu ikke til at forstaa for en Mand som mig, at Præsten vil gaa til ugudelige Forsamlinger," sagde han ondt.

„Hvad mener De?" spurgte Præsten roligt. — — „Hvad jeg mener! Jeg mener, at vi skal aldrig tage os andet for end det, vi gør til Guds Ære." — „Hvad bestiller De selv i disse Dage, Kren?" — „Graver en Skelgrøft," svarede Kren. — „Bliver da den Skelgrøft gravet til Guds Ære?" sagde Præsten alvorligt, og den næste Dag gik Kren ikke paa Arbejde.

An Mari gik uroligt fra Stue til Frammers og tilbage igen og blev stadig uroligere, jo mere det led over Tiden. Men, hvordan det nu kunde være, hun havde i de sidste Dage næret Frygt for ham, og den steg stadig. Han ligesom trak sig ind i sig selv, og hans Blik blev stadig mørkere. Hun havde en Følelse, som stod hun over for et optrækkende, overhændigt Uvejr.

„Du gaar ikke paa Arbejde i Dag?" fordristede hun sig endelig til at spørge. — „Nej!" svarede han kort. Han sad ved Bordenden, og nu langede han op paa Hylden, som var slaaet fast i Bjælken, og nedtog Bibelen. — „Du vil kanske læse, Kren?" — „Ja, kunde jeg kanske gøre noget bedre?" — Han saa op, og hun turde ikke svare.

Ved Aftenstid lavede han sig til at gaa. — „Gaar du nu til Møde?" spurgte hun. — „Det er begribelig!" — „Saa kommer du til at lade os faa nogle Penge først, for vi har ingen Brød." — Han saa paa hende med et forunderlig trygt Smil. — „Vi skal aldrig komme til at savne Brød, men her har du hele Pungen." — Han gav hende den. — „Du kan være støt paa, at fra nu af kommer vi aldrig til at savne Brød," gentog han, idet han gik

Der stod som en Taage af Højtidsfuldhed over Kren, da han hen imod Midnat igen traadte ind i Stuen. — „Du sover vel ikke, An Mari," sagde han i stille overvældende Fryd, „saadant et Møde som i Aften har vi aldrig haft — nej!" — Han maatte sætte sig ned. — „Der var Brødre og Søstre af Frimissionen alle Vegne fra — i svære Mængder, ja — vi vidnede for hinanden." — „Du, Kren!" brød hun ud. — „Ja, mig, Kren!" svarede han og hev efter Vejret, „jeg fortalte, hvordan jeg havde læst den hele Dag, og de sagde, at jeg havde Aanden, og jeg var af den rette Menighed, og jeg var helliggjort . . ." — han hev igen efter Vejret, og Vandet stod ham i Øjnene, „og nu skal du ogsaa med, An Mari, og ind i Menigheden." — Han faldt pludselig paa Knæ og gav sig til at bede.

Hun havde sat sig op i Sengen. — „Nej, nu er det nok snarere paa det Lag, at jeg selv kommer til at gaa ud og høre om Arbejde," sagde hun haardere, end det var ment, men hun frygtede Svaret. — Han talte mildt og lykkeligt: „Søg først Guds Rige og hans Retfærdighed, var der én, der sagde i Aftes, saa bliver alle Ting os tillagt." — „Der er Penge til at leve for i fire eller fem Dage," hviskede hun nær Graaden, thi hun saa et forstyrret Blink i hans Øjne, mens han atter knælede ned for at bede. — „Herre, du hjælper altid dine," hviskede han med foldede Hænder. Hun saa længe paa ham, Børnene sov trygt Side om Side, det var halvmørkt derinde. Kren blev liggende i sin Krog, bedende og hviskende, hun følte en umaadelig Tyngsel over sig, vendte sig mod Væggen og græd længe.

Dagene gik.

Kren stod op en Morgen, An Mari laa endnu i Sengen og saa paa ham. Børnene slumrede. Hun saa paa de smaa, hvidhaarede Hoveder, og hendes Øjne var vaade i samme Nu, hun havde saa let til Graaden i disse Tider, men som hun kom i Tanker om, at i Dag var der end ikke en Skive Brød i Huset, og som hun saa over de smaa, trygge fredelige Hoveder paa de fattige, tangstoppede Puder, fyldtes hendes Bryst pludselig af en mægtig Vrede,

den kunde ikke holdes nede, den flammede op med ét og var ukuelig.

„Hvem skal nu sørge for Børnene?" spurgte hun med flammende Øjne, „der er ikke en Skive Brød i Skuffen," — men Kren saa kun stille op, han syntes end ikke at lægge Mærke til hendes haarde Stemme, men ligesom smilede til hende langt oppe fra. — Derpaa gik han ud.

Men hun stod op og klædte sig paa med rappe, dirrende Hænder og løb da af Sted i Byen for at laane Brød. Hun græd af Hidsighed, da hun løb, hun græd af Sorg, da hun gik tilbage, og hun trykkede Brødet fast i Favnen. Men da hun kom til sit Hjem, turde hun alligevel ikke lade Kren se det — der var endog et Øjeblik, da hun skammede sig for ham — saa fik hun Børnene kaldt ud i Køkkenet og gav dem Mad, mens Kren gik og rumsterede oppe paa Loftet. Han gik den Dag ustandselig ud og ind, som om han ledte efter noget.

„Hvad gaar du efter?" sagde hun tilsidst.

Han saa' saa sjæleglad paa hende, som om han vilde sige: „Ja, du skulde blot vide det," og han gik, til Aftenen kom.

Den hele Dag havde han ikke smagt Føde. Nu sad han ved Bordenden, og Børnene sov. Da var det, hun pludselig saa' op og sagde:

„I Morgen gaar jeg paa Arbejde," men hun fik næppe udtalt, thi denne dødelige Blegheb var i samme Nu over hans Ansigt. — „Det gør du ikke," hviskede han, „det gør du ikke, i Morgen faa vi Mad," og han rejste sig og gik med Anstrengelse ud, han skulde til Møde. Men Bogen blev liggende opslaaet. Hun listede sig hen for at se i den. Hun syntes selv, at hun kom som en Tyv, og turde næppe røre de hellige Blade. Det syntes hende et Øjeblik, at der var som en Trolddom over dem. Men da saa' hun, at Bogen var sort og sværtet dér, hvor han havde læst, thi han pegede altid med Fingeren som et lille Barn.

„Og Herrens Ord skete til ham og sagde: Gak herfra og vend dig mod Østen og skjul dig ved den Bæk Krith, og jeg haver budet Ravnene, at de skulle forsørge dig dér. Og Elias gik og gjorde efter Herrens Ord og gik og blev

hos den Bæk Krith, som ler lige over for Jordan. Og Ravnene førte ham Brød og Kød om Morgenen og Brød og Kød om Aftenen, og han drak af Bækken." Hun læste, mens Bogstaverne dirrede for hendes Øjne, og hun blev ved, til hendes Hoved sank ned paa Armene. Hun sov.

Langt ud paa Natten foer hun op. Hun vaagnede forfærdet ved, at Kren gik og arbejdede med eet eller andet ude i Haven Det var mørkt. Ruderne var begsorte. Hun kom pludselig i Tanker om, at nu vilde Kren sikkert hænge sig. Det var hende umuligt at rejse sig, men medens Skrækken endnu rasede i hende, kom Kren, mild og inderligt smilende. — „I Dag var Herrens Time ikke kommen," sagde han, „men i Morgen, vi skal se det, vi er Guds Børn."

Hertil svarede hun intet. Det var, som havde hun mistet Mælet. Men længe blev han liggende i Sengen med foldede Hænder og bad for hende, for Børnene og for sig selv. Hun hørte, at han hviskede stadig, og lagde Mærke til, at han mange, mange Gange hævede de fast foldede Hænder højt over sit Hoved. Men før Daggry var han atter oppe og fik hende med sig ud i Haven. Hun fulgte viljeløst. Hun var saa træt, at der næppe var en Tanke i hendes Hoved. — I en Trægren hang Tørvekurven. Hun ligesom vaagnede ved, at Kren stod og pegede paa den.

„Kan du se!"

„Hvad for noget, Kren?"

„Den er helt fuld. — Jeg hængte den op i Aftes og bad til Gud om Føde, om Brød og Kød som ham — ved Bækken — jeg troede ogsaa i Gaar, at Gud havde tilsendt os noget, derfor ledte jeg hele Dagen. — Men nu kan vi se, An Mari, at der er en Gud oppe i Himlen, hvad, og vi er hans gode Børn, hvad —"

Han tav. Sveden stod i store Draaber paa hans Pande, men hun var allerede ved Kurven. Hun var ogsaa grebet, men hun glemte aldrig Børnene. I flammende Glæde over det Bord, hun nu skulde dække, var hun gaaet til Kurven. — Saa greb hun ned i den. — Der var en Sivsko, et Stykke Kogødning, en rusten Jærnring, fem,

sex gulnede, afgnavede Ben, en halv Snes Tørv og Krens egen Søndagsfrakke.

Saa gik hun hen og gav ham af al Magt een paa Siden af Hovedet.

Han mærkede det ikke. —

Saa viste han sig ikke mere den Dag. Hun var ligeglad. Hun var ligeglad, om end han aldrig kom tilbage. Hun forstod alt. Han havde sagt det hele i Forsamlingen den foregaaende Aften, og saa havde en og anden fundet Morskab i at holde Kren og hende og dem alle for Nar. Hun havde stadig Lyst til ret at slaa Kren og skælde ustandseligt, men Aftenen kom, og Kren viste sig ikke.

Da græd hun.

Det kom uden nogen Overgang. Som hun stod og rasede imod ham og hans væmmelige Dumhed, brød Graaden ustyrligt frem. Hun begyndte at gaa rastløst for at gaa Tiden ihjel og undgaa at tænke. Men hun blev træt. Børnene kom i Seng. Hun saa' sig forvildet om og fik igen Øje paa Bibelen.

Paa Maa og Faa slog hun op og læste. Hun læste, som om hun her vilde finde Redning. Hun læste i en Time, hun læste i to. Da gik der en Skælven gennem hendes Legeme, hendes Øjne blev større og ligesom klarere, hun læste igen og igen — saa rejste hun sig, lagde omhyggeligt et Mærke i Bogen — og smilte aandsfraværende.

Men som hun da saa' hen over Børnenes Hoveder, blev hun staaende som forstenet. Hvad var det med hende? Hvorfor tog hendes Hjærte til at hamre. Ak, som en sviende hed Strøm, og uden at hun forstod det, kom jo pludselig hendes Kærlighed tilbage. Hun begreb det ikke. Hun var jo vred paa Kren. Og hendes Hjærte bankede og bankede, hendes Længsel steg og steg. Hun var saa sært glad — og bedst, som hun stod, var det, som om en forfærdelig Skræk stivnede hende til Is.

Hvor var han?

Hun løb, som hun stod, uden Overtøj, uden at vække Børnene, løb ud i Aftenen for at søge ham. Hun løb ind over Kærene. Hun gik over Engene. Hun sagde hans Navn, hun hviskede det, hun raabte det.

Og hun fandt ham ikke.

Og hun gik atter hjemad. Nu forstod hun, at hun holdt mere af Kren end af noget andet Menneske. Nu forstod hun, at han var hendes eet og alt. Hun græd igen, og da hun kom til Haven, sad Kren paa Diget.

Han sad og vogtede paa Kurven, der atter var hængt op under Trægrenen. Det var hans Mening at sidde paa Vagt hele Natten. Hun forstod det strax, skønt han intet sagde, og hun saa' paa hans Ansigt — det var saa vildt og forstyrret — at han havde gaaet i Rette med Gud og egentlig gjorde det endnu.

Hun tog ham i Haanden, søgende, bønligt. Hun fik ham ogsaa til at rejse sig og følge, men forstod, at han snart vilde gaa ud igen og vogte paa ny. Men da hun havde faaet ham anbragt ved Bordenden — forvildet, som han var, da hun i sin usigelige Kærlighed søgte efter de Ord, der skulde siges ham, da var det netop, hun fandt de rette:

„Kren, du har syndet imod Gud." — Og hun lod ham ikke faa Tid at svare. Hun lagde Bibelen foran ham og pegede, og Kren læste:

„Den, som ikke vil arbejde, bør ej heller have Føde."

Hun stod, som vilde hun stirre sine Øjne ud. Kren saa' pludselig op. Derefter læste han meget højt:

„Saadanne byde og formane vi ved Vor Herre Jesus Kristus, at de arbejde i Stilhed og æde deres eget Brød."

Der gik et helt Kvarter. I Stuen var der dødsstille. Da begyndte hun ganske langsomt at nærme sig ham, og som hun naaede ham, satte hun sig paa hans Knæ, lagde sin Arm om hans Hals og holdt ham ind imod sig. — Da sank han sammen. Da græd Kren. For første Gang i sit Liv saa' hun det — og for sidste. Og hun græd med, mens hendes Kinder farvedes af Blod. Hun bøjede sig over ham, men glad i Grunden. Hendes Hjærte begreb, at han netop trængte til at græde.

Næste Dag gik Kren paa Arbejde — og han var den Mand, der nok skulde holde Nøden fra Hjemmet, men længe varede det, før han evnede at fortælle hende, hvad han havde gennemgaaet den Dag, han strejfede om i Udmarken.

Siden blev han tavsere end ellers, men ikke i Hjemmet. Hun og han var hinanden nærmere end nogen Sinde. Kren blev atter stille glad, Børnene med — men hun var den gladeste af dem alle

En muere Kriskaael.

Af Peder Jæger.

A haa olle kje'n saa muere en Kriskaael som den stue Sohren Seje, dæ wa Attollerist i 49 Krien.

A haa kje'n ham fræ, han wa it møj støe inn Spaaknejt, a han wa gromme begawet te si Lærdom, saa hwerkin Prejst inn Dejn ku sneløev ham. Prowsten ku ekki en Gong skjelta ham elle kjø ham i Døj, aau han søe, te Sohren buh settes i den suet Skuel. Men han wa fatte Mands Baaen, aa de bløw dæ ve'.

Men si knap ætte, han wa kommen i Felten, skrøw hans Kuen ham te, om han it ku kom hjem aa si te hinn, faa hun gik aa skrawelt aa dut it aa ku it wal bjerre Brøet te sæ sjel aa Knejten. Folk i Bøjen wa jo nok gue ve dem; men de wa jo ilywel Sulteri, som di hah 'et, aa baarre hun aa Bønnen længtes saa møj faalet ætte ham. — Han indso jo straks, te de fek han it Low te; men da han wa møj guesinnet, trot 'et ham swært. Aa saa en Muenstoen ætter et Slaw faastak han sæ fræ di anne aa kam hjem te Ingemari, dæ hoel ham a sæ et Pa Daw ve aa sej, te di ku tænkt, han wa fallen elle tawen te Fanng.

Saa kam Legsmannen aa jawt ham astej aa sporr ham ret rele ild, te han vill blyw stellt faa en Krisret.

Ja, Sohren bløw skam no blieg aa skit tepas, aa hans Kuen græe di modige Tore, da han sø hinn aa Bønnen Faawal; men han trøstet hinn mæ, te Kongen wa saa guesinnet, aa te ham vill han saa rejs aa øwerræk ham en bette jydsk Krisvihs, han no ha dejt, aa han vill nok benaae ham. — No. Han fek da aasse Held te aa kom Kongen i Toel aa fek fløjt ham Visen iforvejen. Fredrik so han no stywt i Ansektet aa seje: „Saa du har været en fej Karl, der har svigtet vor Fane?"

„A slowes mandeli o aa te den hiele Næt; men da vi ænle maat reterie, bløw a no twerrie øwe et Brøw fræ mi Kuen, kam fræ di anne aa kam saa op aa kye mæ en Mand fræ mi Hjemejen, dæ ha kjoe faa Tyskeren."

„Naa saaledes! Men vid dog din Pligt og din Ære gaar fremfor alt. Du ser mig ellers ikke ud til at være en fej Usling. Har du selv digtet denne Vise?"

„Ja!"

„Og du kan synge den?"

„Ja!"

„Lad mig høre!"

Han sang føst no dæmpet. Da han tøt Kongens Blek bløw mie mild, bløw dæ Størki i hans Stemm; men hans Brøst gik ilywel stærk. Visen, dæ gik po Mel.: „Den Gang jeg drog afsted," begøndt saaen:

:,: Da a o Slaw bløw fri, :,:
Aa hjemm wa syg Mari,
Ja, aa hjemm wa syg Mari,
A wa som i en Klemm,
Mi Løst a it ku tæmm,
A tøt, a it ku kæmp ponøj, inn a ha føst wo hjemm.
Men næe de no ka byh sæ, a ska gjø't u faa tow
Aa kæmp som ingen anne, de la di sekkert trow.
Mi Kjærliheh fek Majten øwe Pligt aa Ære.
O Konge de tegiv!

Kongen klappet ham no po Skolleren aa søe:

„Jeg tror, du er en brav Karl, som jeg tilgiver for denne Gang; men svigter du tiere, er du dødsens."

„Aldrig, Deres Majestæt!"

„Jeg haaber, du ved udvist Kækhed gør dig værdig til din Frigivelse for Straf".

„Mæ Guds Hjælp," svaaet Sohren.

No. Han wa flie Gang swært i Illen, aa han wa ollti kjæk aa tapper; men ve Fredriksta øwegik han oll anne. Di fehl som Flowe omkring ham, aa dæ wa snaaet it længe Mandskav nok te aa betien den Kanon, han wa ve; men han suer, han it vill vig o Pletten, skjønt Kulleren nejsten fehl saa tæt omkring ham som Hawl i et Uveje.

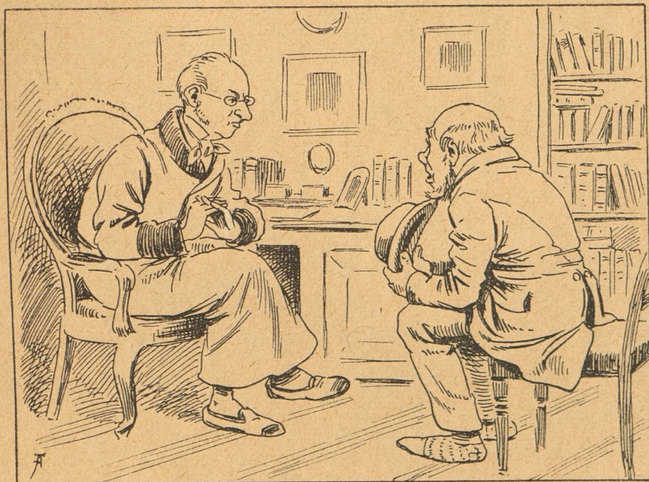
Tow Støk o Tyskens Kulle, han tøt, dæ ku pass, ferkelt han i Kanonen, skøe aa bannt, te di sku ha dem ijæn, aa tesidst bløw han jænle Mand ve Kanonen; men han skøe dem nie saa tyk som Smol, ætte som di kam fram, aa olle ha nowe sit saa muere aa tapper en Kriskaael.

Di soret, dæ ha wo tapper, fek gjænn Dannebrogskaasset føst, men uagtet Sohren ekki ha jen jenneste Skramm, bløw han hie Nr. 1, dæ fek 'et, aa de wa da ingen anne inn wo ufaaglemmelige Kong, dæ sjel ga ham 'et mæ di Oe: „Tak for din Heltedaad! Jeg saa nok, du var for god at skyde ned som en Hund." Aa saa ga han ham 25 Sølspesie te hans Kuen aa hans Bøn.

Sohren æ saa længg sien dø aa hænn, men de Ry, han wann i Krien, sat en stu Glans øwe hans Navn, aa da han aasse wa en sjallen ihærdi aa trow Arbejdsmand, sat Sownets Folk ve hans Dø en pæn Marmelstien po hans Graw.

En daarlig Trøst.

— Det er jo ikke værd at være saa forknyt, Rasmus Jørgen, fordi jeg skal væk fra Jer. I faar saamænd snart en ny Præst.

— Ja wal saa Hr. Pastor! Men di blywer jo længer, jo ringer.

Isbrud.

Fortælling af Edv. Egeberg.

Illustrationer af Erik Henningsen.

I.

Det havde frosset i et Par Døgn.

Isen paa den store Sø havde tvunget alle de urolige Bølger ned under sit kolde Plan. Det mørke Vand

laa med Aaget paa sin Nakke og ventede Omslag i Vejret. Først lidt Tø, som kunde aabne et lille Hul hist og her i det stærke Panser, saa en Storm, en rigtig Storm, der kunde faa Laget til at bølge og slaa Revner, skilles, og saa til Slut en vild Bølgedans, der kunde bryde, søndrehugge i Millioner Stykker og til Sidst smelte og opløse.

Men det frøs fremdeles, og Himlen laa i den gennemsigtige Frostluft saa uendelig højt oppe og saa ligesom uvedkommende ned paa den frosne Sø.

Og Vinden holdt sin Aande. Ikke saa meget som et lille Kast fra Nord føjtede hen over Søfladen. De visne Rør ved Bredderne stod med deres Rimkaaber og lod sig klæde tykkere og tykkere, og Skovene omkring Søen stod uantastede med deres hvide Allongeparyk, ikke det mindste Snestøv røg af Buklerne.

Og ubevægeligt som alt det øvrige laa det røde Herresæde, firkantet og tungt og gloede med sine mange firkantede Vinduer ud i det stille Land, som et jærnhaardt og slægtstolt Ansigt under en Allongeparyk.

Den eneste Lyd, der hørtes i denne døde Stilhed, som hvilede over den hele Egn, var et enkelt Brag ude fra Søen, naar det utaalmodige Vand brød paa og stønnede efter Luft, et Brag, der sang fra Kyst til Kyst, løb op gennem de stille Skovdale, gjaldede gennem Slottets Borggaard og bredte sig ind over Landet — og Isen maatte gøre en lille Indrømmelse, skaffe lidt mere Plads, og der blev en bred Revne, gennem hvilken man kunde se ned til det forbittrede, mørke Vand.

Ovenpaa en saadan voldsom Lyd var saa Frostdagens og Snelandets dybe Stilhed dobbelt mærkbar.

Øjet, der søger rundt for at finde noget levende i al denne trykkende Stilhed og Ubevægelighed, standser langt om længe ved en lille, mørk Prik ovre under den modsatte Kyst. Det er en Fisker, der sidder og kolper. Men hans ensformige, stadig tilbagevendende smaa Ryk i Snoren, bidrager ligesom yderligere til at fastslaa det uddøde og hensovede ved Landskabet. Mens den korte Dag skrider, og Skovens Skygger gaar fra blaat over i graat, mens Solens Skive fra det gyldne glider over i det rødlige, og Frosten begynder at lægge et nyt Rimlag over Bøge-

kronerne og Søens Rør og strør hvidt i Haar og Skæg, sidder han foran sit firkantede Hul og stirrer ned i det mørke Vand.

— — — Endelig kommer der Liv.

Ned ad Vejen, som slynger sig fra det gamle Herresæde gennem den hvide Skov ned til Søen kommer et Par i hurtig Gang.

De stanser ved en Landgangsbro og ser ud over Søen.

De er høje og slanke begge to.

Han er i tætsluttende Jakke og Pelshue, har opsmøgede Benklæder og Snørestøvler op om Smalbenet.

Hun er i Pelskaabe og Pelshue.

De er begge unge og smukke, hun endogsaa meget smuk og med et Tillæg af Friskhed, som han mangler.

De har Skøjter med.

Hun tager ham under Armen, folder sine Hænder og siger, dybt aandende:

„Hvor her er smukt!“

Saa sætter hun sig paa Broen, og han hjælper hende med at spænde Skøjterne paa. Han tager saa nænsomt og kærtegnende om Fødderne, idet han spænder Remmene.

„Sidder de godt?“

„Udmærket!“

Han holder hendes smukke lille Fod om Hælen, ser ligesom takserende paa den, men dog med Ærbødighed i Blikket, og da hun rejser sig og staar rank og slank foran ham, bliver han liggende et Øjeblik foran hende med Ansigtet op mod hende, som i Tilbedelse.

Han rejser sig langsomt, som om han havde mest Lyst til at blive liggende.

Hun slaar nogle Sving ud paa Søen, og han følger hende med Øjnene, mens han spænder sine egne Skøjter paa.

Saa tager de hinanden i Haanden og svæver ud over den store Flade med lange Kast Luften synger dem om Ørene, siver gennem Haaret, puster Rødme i Kinderne.

Det er et smukt Par.

— — De fulgte Bredden mod Syd, indtil de kom ned, hvor Søen snævrede ind til Aa og ikke var ganske sikker; saa stansede de.

Brystet gik stærkt paa hende, og hun skød Sløret op over Ansigtet, for ligesom rigtig at kunne aande ud. Hun vendte sig og saa ud over Søen og sagde betaget:

„Hvor fint og rent det hele! Ikke Spor af et Skøjtejærn paa den hele Flade, ikke en nøgen Gren i den store Skov! Og saa Solens Guld over det hele!"

Hendes Øjne straalede i et Genskin af den hvide uberørte Verden foran dem. Og saa saa' hun om paa ham med det samme straalende Blik, for ligesom at tage ham med ind i Billedet.

Der kom Glans i hans — lidt matte — Øjne ogsaa, og han slog sin Arm om hendes Liv og drog hende betaget ind til sig.

Hun lagde Hovedet mod hans Skulder.

Saaledes stod de hensunkne en lille Tid.

Saa sagde hun:

„Her er lige saa smukt som om Sommeren, naar Solen gaar ned bag Aasene derovre, og Søen ligger spejlblank. Og saa har denne hvide Skønhed noget fornemt, noget adeligt — kunde jeg næsten have Lyst at sige — over sig. Synes Du ikke?"

Han trykkede hende fastere ind til sig. Det var ham ikke ubehageligt, at hans unge, friske Hustru ved at beundre Naturens Fornemhed tillige tænkte paa ham og den Stand, han tilhørte.

Men han smilede dog ganske svagt.

„Husker Du den Sommeraften henne ved Broen," fortsatte hun, ligesom talende med sig selv, „Baaden var trukket ind, og Selskabet skulde til at stige i Land. Du sprang først op og stod der, rank og slank, for at tage imod. Du gav ogsaa mig Haanden for at hjælpe mig op. Husker Du, vi saa paa hinanden? Det var vist første Gang, vi saa paa hinanden, saadan rigtig. I det Øjeblik blev vi vist egentlig forlovede. Du tog mig med dine Øjne, dit Smil, dit Haandtryk, dit fine, udsøgte Væsen — — — ja, jeg ved godt, Du ler, naar jeg begynder at synge mine Hymner til Adelens Ære; men det kan ikke nytte, I har noget ved Jer, som vi andre mangler, noget — — —"

Han lagde sin Haand paa hendes Mund, men saa

drejede han hende med det samme om mod sig og saa hende elskovsdrukken ind i Øjnene.

Han nærmede sin Mund til hendes, men hun værgede smilende for sig med Haanden og fortsatte:

„Og hvor staar Festen samme Aften ikke levende for mig deroppe i Riddersalen, hvor alle dine fornemme Parykbærende Forfædre rundt paa Væggene saa ned paa os, enkelte af dem vist med en stille Misbilligelse af de borgerlige Elementer i Selskabet. Men jeg saa det ikke. Dine Øjne var over mig, de laante alt, hvad jeg saa paa den Aften, en egen Glans.

— Husker Du, Doktoren talte for Adelen.

Jeg har ellers altid syntes, at han var saa afekteret denne Doktor; men den Aften syntes jeg, han talte glimrende.

Der sad den gamle Etatsraadinde, som altid saa paa mig med Hovedet bagover og halvlukkede Øjne, — paa mig den borgerlige Pige — men jeg glemte det den Aften og fandt, at der under Doktorens Ord kom noget ægte fint og fornemt i hendes haarde Træk.

Og Kammerjunkeren med den høje Skaldepande, de hule Kinder og den smaskende Mund — han saa helt ærværdig ud.

Selv Greven med sine tykke Læber og udstaaende, glubske Øjne, der sidder som et Par Geværkugler, færdige til at fare i Hovedet paa én, saa' helt godmodig og forsonlig ud."

Han stod og lyttede til hende, som det var en fjærn skøn Melodi, der klang.

Hun vedblev:

„Naa — nu bagefter ser jeg jo nok, at det Skær, disse adelige Hoveder fik over sig, kom ikke fra Doktorens Ord; men der er dog bleven siddende i mig siden den Aften en vis Respekt for, hvad der findes af Noblesse og fin Tænkemaade indenfor Standen, og det er bleven omsat hos mig i Følelsen af et Ansvar.

Jeg husker, Doktoren sagde, at Adelen med sin Formue, sit Navn aabnede gæstfrit sine Haller for Literatur, Kunst og Videnskab, og uden denne Gæstfrihed vilde Livet forsumpe i kedelige Samfundsspørgsmaal, Socialisme og

Bondepolitik. Det er noget Brøvl, naturligvis, noget Champagneskum — desværre er der kun faa af Standen, der virkelig spiller den Protektor-Rolle, og Samfundsspørgsmaalene er ikke kedelige, om de end undertiden kan være noget nærgaaende for Adelen — men de aabnede Øjnene paa mig for, hvad Adelen burde være, og hvad de bedste indenfor den er!"

Hun saa ham glad ind i Øjnene.

Han strøg lidt forlegen sit smukke Overskæg:

„Nu er Du igen ved at komme for højt op!"

„Jeg tænker ikke paa dig alene. Der er en hel Del foruden dig, der er god mod sine Tjenestefolk, hjælpsom mod Smaafolk, liberal i . . ."

„Saa — saa — saa . . ."

„Naa, ja, Du kan ogsaa godt faa nogle af Standens værste Fejl: Den er for slægtstolt, for hestekær, hundekær og — kvindekær og den er . . ."

„Tak, det er godt," sagde han afbrydende, „skal vi nu ikke løbe lidt igen?"

Saa tog de atter sammen og svang sig ud paa Søen.

Lidt efter sagde hun:

„Jeg var for Resten stolt af Dig forleden paa Vælgermødet. Din Modkandidat kunde slet ikke staa sig i Debatten. Og saa nedlod Du dig ikke til den personlige Form, undlod ganske at gøre dig vittig paa hans Bekostning — noget han ellers nok kunde indbyde til — var i det hele taget rent saglig med den rette kølige Høflighed overfor Modstanderen!"

„Nu ser Du igen for partisk paa mig. Jeg havde i al Fald selv flere Gange Følelsen af, at j e g laa under. Mads Søgaard er i Besiddelse af en Masse Bondesnuhed, der magelig opvejer den Kultur, jeg muligvis har fremfor ham. Og saa er han saa inderlig overbevist om sin Sags Retfærdighed — „Folkeligt Selvstyre", „Grundlovsbrud", „Folkethingsparlamentarisme" o. s. v., o. s. v. — han er saa overbevist om sine Anskuelsers evige Gyldighed. Det giver ham en vis Overvægt. Jeg er ikke fri for at misunde ham hans Kulsviertro."

Er Du da ikke fuldt overbevist om, at den Sag, Du kæmper for, er retfærdig? indskød hun.

„Jo — det vil sige — ikke saadan! Sagen kan jo ses fra saa mange Sider. Han har bare ikke faaet Øjnene op for, at det egentlig ikke er noget Retsspørgsmaal, vi slaas om, men et Magtspørgsmaal!"

Hun sagtnede Farten, skød atter Sløret op og saa indigneret om paa ham:

„Er det din Mening?"

„Ja — nu maa Du ikke blive vred," sagde han i en afbødende Tone, „men jeg mener virkelig, at al politisk Kamp er en Kamp om Magten. I dette Tilfælde holder de andre paa for at faa noget mere Magt — de kalder det Kamp for Retten og tror det er det — vi slaas for at bevare det, eller dog en Del af det, vi tror, er vor Ret. Vi kalder det ogsaa en retfærdig Kamp!"

Han smilede svagt.

„Men I tror det ikke!" sagde hun lidt haardt.

„Jo — paa en Maade — forsaavidt som man har Ret til at kæmpe for Bevarelsen af sin Ejendom eller de Fordele, som energiske — maaske af og til lidt haardhændede — Forfædre har skaffet os. Det er jo ogsaa en Kamp for Menneskerettighederne.

Vor Kamp er en Bevarelsens, en Forsvarets Kamp — de andres en Erhvervelsens, en Angrebskrig. Vi forsvare kun vort Fædreland, de vil erobre nyt Land. Og de vil tage det fra os.

De kæmper den samme Kamp, som vore Forfædre kæmpede!"

„Jeg tror ikke, Du bliver valgt!" sagde hun med et Anstrøg af Mismod og Skuffelse.

„Det tror jeg heller ikke," sagde han lidt ligeglad. „De andre har Teten. Vi paa vor Side har maaske — som sagt — lidt mere Kultur, lidt mere fin Krigskunst; men de andre har sku Urkraften, og — ja — hvorfor ikke tilstaa det — lidt mere real Ret i deres Magtkamp end vi har. De har haft og har endnu for lidt Ret og Magt, og de er bleven traadt paa Tæerne, hundset — de kan ikke nytte at nægte det!

De vinder paa de gamle Synder, vi har begaaet. Men vi maa sku' da have Lov til at stritte lidt imod, at forsinke Nederlaget en Smule!"

Hun trak atter Sløret ned for sit smukke friske Ansigt, som om hun vilde lukke en Dør mellem ham og sig.

„Jeg forstaar ikke, at Du stillede Dig," sagde hun lidt skarpt.

„De pressede mig saa haardt, især Greven og „Jammer"junkeren; Gud skal vide, jeg havde ikke nogen særlig Lyst — men ingen af de andre duede jo til det — ja, det er jo desværre sandt — og saa maatte jeg gaa i Breschen. Noblesse oblige!"

Han lo ligeglad.

„Men," fortsatte han, „naar jeg nu bliver fældet med Glans af Mads Søgaard, saa skal ingen Djævel faa mig paa den Galej mere!"

Han satte Hælen i, snurrede rundt og lod hende beskrive en Bue omkring sig, idet han saa' glad og stolt paa hende.

„Jeg bliver paa min Gaard og passer den, og ved Dig, den friske, borgerlige Pige i den gamle Røverrede skal Slægten faa nyt Blod og maaske en Gang i Tiden tage Revance for de Nederlag, vi nu maa lide hele Linien over — alle vi Jammerjunkere, Hunde-Grever og Heste-Baroner!"

De løb en Tid hurtigt og i Tavshed. Hun saa lige ud; medens han, hver Gang han svingede til hendes Side saa' forelsket paa hende. Han syntes, at selv hendes Misfornøjelse med hans Ligegladhed og ringe Lyst til at deltage i den politiske Kamp, klædte hende udmærket.

Endelig sagde han:

„Blev Du vred paa mig før?"

Nej — ikke vred, blot lidt bedrøvet. Jeg vilde ønske, Du ikke havde stillet Dig!"

Hun saa tilgivende paa ham.

„Min kære Pige! Jeg maatte jo dog en Gang komme til at rive Dig ud af den Illusion, at jeg skulde have noget af den begejstrede Stridsmand i mig. De, der kæmper for Bevarelsen af gamle Rettigheder, er aldrig begejstrede, og saa er jeg jo desuden af en Slægt, der af forskellige Grunde er gaaet træt!"

Hans Ansigt skiftede Udtryk. Det var, som om der kom noget mere end almindelig træt over det. Øjnene fik

den halvrædde, stive Stirren, som intet ser, fordi Sjælen gaar paa andre Eventyr og Rejser ind i Lande, hvor Mindet har Angeren til Følgesvend.

Samtidig løb han saa voldsomt til, som om han vilde løbe fra et eller andet, saa hun maatte holde lidt igen.

„Vi kan jo nok naa at komme Søen rundt, inden Solen gaar ned; lad os løbe lidt langsommere!"

„Aa — undskyld!" sagde han som én, der vaagner op."

De nærmede sig den Side af Søen, hvor Fiskeren sad.

„Hvor han ser fattig ud!" sagde hun medlidende.

Herren slog pludselig et Slag ud til Siden, som for at løbe udenom.

„Nej, lad os løbe hen til ham!" sagde hun og fik ham til at forandre Retningen.

Fiskeren var meget fattig klædt. Paa et vældig stort Hoved med noget langt, sort uplejet Haar, bar han en laadden Hue med mange bare og fedtede Pletter; hvor den slap Nakken, tog et skident Uldtørklæde fat med mange Vindinger. Vadmelsfrakken om den mægtige, brede Krop var uden Luv, blaalig og tyndslidt. De lappede Benklæder stak i et Par stivfrosne Træskostøvler og disse igen i et Par vældige Sivsko.

Ansigtet var voxblegt med smukke, regelmæssige Træk. De smaa mørke Øjne stirrede ufravendt ned i det mørke Vand. Han syntes ikke at have Øje for andet end sin Snor.

„Goddag og Gudhjælp!" raabte Herren kammeratligt, dog med en Biklang, der nærmest lignede Ængstelse.

„Goddag, Hr. Baron!" sagde Fiskeren lavmælet ned i sit Hul.

„Vil de bide?" spurgte Baronen, lidt mindre kammeratligt.

Denne Gang svarede Fiskeren ikke, men pegede blot i Kassen, som stod ved Siden af ham.

„Løb lidt forud, min Pige!" sagde Baronen. „Jeg har noget, jeg skal tale med den Mand om, og Du skal ikke staa og fryse saa længe!"

Hun løb.

Han blev noget længe derhenne, syntes hun.
Og Fiskeren talte saa højt nu.
Hun vendte sig og saa derhen.
Fiskeren havde rejst sig og vendte sin mægtige Bredside mod hendes Mand.
Hvor var han lille og smal imod Fiskeren.
Nu slog Fiskeren ud med Haanden.
Det saa' ud, som om han truede.
Hvad var de dog imellem?
Skulde hun ikke løbe derhen? Maaske hun kunde mægle.
Jo — hun vilde løbe derhen. Der maatte være noget galt paa færde.
Gudskelov! Nu kom hendes Mand. Og Fiskeren satte sig paa sin Kasse igen.
Baronen var ganske bleg.
„Hvad var der i Vejen?" spurgte hun. „Var han vred?"
„Aa — det var om Valget, vi talte!" henkastede han. „Fiskeren er radikal — Socialist, tror jeg næsten!"
„Han har et skummelt Ansigt," sagde hun. „Jeg synes ikke om ham!"
Resten af Turen talte de næsten ikke sammen.
Hun forsøgte at sætte en Samtale i Gang, men han svarede kun med Enstavelsesord.

II.

Valgstedet var en stor Landsby paa den anden Side Søen.
Midt i Byen ved Landevejen — den Snor, der ligesom bragte Sammenhæng i de noget spredte Gaarde og Huse og fik dem paa Geled — laa Kroen eller Gæstgivergaarden. Den store To-Etages Bygning trak sig noget fornemt tilbage fra Landevejen, saa der blev en betydelig aaben Plads foran.
Her foregik Valghandlingen fra en stor Tribune med Flag og Graner.
Hertil stævnede fra den tidligere Morgen Folk om-

kring fra den vidtstrakte Valgkreds, tilvogns og tilfods, langvejs fra i svingende, store Læs — 12—14 Stykker paa hver Vogn — forfrosne og forkomne efter en milelang Kørsel — tyndtklædte Husmænd uden Overfrakke og Gaardmænd i gode Uldtrøjer og Underbenklæder og med Kapper. Her kom Proprietærer jagende i smukke Jagtvogne, med Pelse og Pelshuer og Skrald i Pisken, og adelige Herrer med nærsynede Øjne og ganske tyndt Haar og i Wienervogne med Livrékuske, der sad ranke og udeltagende for al denne Bondemudder paa deres høje Bukke.

Alle Vælgere vare begærlige efter at komme til at lægge sit Lod i Vægtskaalen for at faa den til at hælde til den rigtige Side, og Stemmerne afgaves med Fynd ud fra et Sind, der bølgede af en Indignation, som de sidste politiske Begivenheder havde faaet til at slaa ud i lys Lue.

Pladsen var snart fuld af Folk, som paa den kolde Vinterdag mudrede om mellem hinanden, med Ild paa Piberne og med Fødderne stampende i den knoldede Frostjord søgte at gøre den lange Ventetid taalelig.

Her gik Højskoleforstanderen ovre fra Nabosognet i lang Kavaj og Pelsstøvler, strygende sit lange Bardeskæg, trykkende de mange Meningsfæller varmt i Hænderne, og slog med Glæde fast for sig selv, at Venstresagen kunde glæde sig ved en stor Fremgang i Egnen siden sidste Valg.

„Vælgerbefolkningen er bleven sig langt mere bevidst. Begivenhederne opdrager den hurtigt. Et Par Opløsninger til som denne, og der vil snart ingen ligegyldige findes. Ingen fremmer Venstresagen saaledes som Højre selv!"

Det var til en fremragende Lærer Hansen fra Nabosognet til den anden Side han betroede disse Jagttagelser og Profetier.

Læreren gav ham Medhold, men noget lavmælet og idet han saa' sig forsigtig om under sin bredskyggede Hat.

Han havde Grund til at være lidt paapassende: han havde siddet fængslet en Maaned for frimodige Udtalelser under Riffelbevægelsen.

En Venstrepræst med smaa mørke Øjne bag Brillerne kom til og gav Haand, men talte ellers kun til Højskoleforstanderen.

Der kom to Bønder forbi.

„Der staar Præsten fra Borup; til hvilken Side stemmer han?" spurgte den ene.

„Han stemmer mod os!"

De to sluttede sig til Gruppen, og Præsten rakte folkeligt sin Haand ud til den ene af Bønderne:

„Goddag, Jens Smed. Naa — har I fyret godt under Kedelen ovre i Balling? Er der nogen herovre fra den Side?"

„Vi er her allesammen!" sagde Jens fortrøstningsfuldt og blinkede til Præsten.

Højskoleforstanderen gentog sin Udtalelse fra før om det bevidste Vælgerfolk. Denne Gang føjede han til, „at det folkelige Arbejde, der gjordes paa Højskolerne, syntes ikke at være helt spildt!"

„Ja — det hjælper jo ogsaa godt, hvor Præsterne trækker til den rigtige Side!" sagde Jens med et anerkendende Blik til Præsten fra Borup.

„Folketidenden" har ogsaa lagt sig godt i Selen denne Gang!" tilføjede Læreren.

„Ja — det var en god Artikel, den sidste De skrev, den med de falske Nøgler, den havde De drejet godt, Hansen! Det er den Slags, Folk skal have i saadanne Tider, det vækker dem. Og den Historie, De havde sat sammen om Slagterhunden — den var Fanneme ogsaa god! Saadan skal de have det, de Provisorister — — —" Jens raabte højt.

Præsten og Højskoleforstanderen trak sig stille ud af Gruppen; der begyndte at stimle saa mange sammen.

„— — Ja det kan jo være, at én skulde ikke snakke saa højt om det. — De skriver jo heller ikke under Navn mere Hansen; men vi kender jo allesammen det lille n — haha!"

Læreren trak sig ogsaa tilbage nu.

— — Saa begyndte Valghandlingen.

Den stedlige Lærer, en gammel pæn Mand, der var bekendt for sit regeringsvenlige Sind, sin veldrevne Skolelod og sin enestaaende Færdighed i at banke Børnene, traadte frem med sit Dannebrogsbaand i Knaphullet og aabnede som Valgbestyrelsens Formand.

En frygtelig lang Liste paa Stillere for Mads Sø-

gaard blev oplæst og dernæst en ganske kort med en Del store Proprietærer og et Par Embedsmænd paa.

Derefter fik Baronen Ordet.

Han talte hverken længe eller udæskende.

Han kendte mange dernede og satte Pris paa en hel Del af dem. Og de kendte ham alle og syntes egentlig ganske godt om ham Han var kendt som en Mand, der tænkte humant og vilde sine Undergivne vel.

Dette Vexelforhold mildnede paa Modsætningen i Standpunkter.

Desuden var det sivet ud, at han kun nødtvungent havde stillet sig. Han talte ogsaa nærmest som den, der nu én Gang skal tale, og som om det hele i Grunden var ham temmelig ligegyldigt, og som om det gjaldt om at blive færdig saa hurtig som muligt.

Han talte hurtigt og med en behagelig Stemme, strøg af og til sit smukke Skæg, smilede fredeligt, saa man saa' hans smukke, hvide Tænder, og gjorde ikke Indtryk af at være en Mand, der var særlig farlig for Folkefriheden, Valgretten, Bevillingsretten og andre Folkegoder.

Da han var færdig, sagde Toldforvalteren til sin Sidemand, en Proprietær med Hjortetak-Knapper og Spænde-Tamp i Jakken.

„Han er sku for mat!"

„Det kan ikke nægtes — men — hvad Fanden skulde vi gøre — han var jo den eneste, som kunde — — ja — det vil sige Toldforvalteren kunde jo naturligvis — — men — æ — æ — De vilde jo ikke!"

„Ja — jeg er for gammel til de Løjer. Nej — vi skulde haft Overretssagføreren herud — det var det, jeg raadede til — han kunde sku bedre have læst dem Texten — og det er jo den eneste Fornøjelse, man har saadan en Dag, for Resultatet er jo givet!"

Tolderen tændte sig en Cigar og pustede Røgen ud over det menige Folks Hoveder.

„Det Ben var der inte meget Bøfkyd paa!" sagde en Slagter højt dernede i Flokken, da Baronen trak sig tilbage, for at et Par af hans Stillere kunde faa Ordet.

Først talte Proprietær Bolding.

Han vejede mindst lige saa meget som tre Venstre-

bønder og fyldte saaledes paa Tribunen, at Valgbestyrelsens Formand maatte træde tilbage og to Referenter flytte deres Borde, for at han kunde faa Plads. Da han aabnede sin Mund og sendte sin vældige Røst ud under sit store rødlige Overskæg, medens hans store Mave laa ud over Rækværket og hans mægtige solbrændte Hænder paa dette, spurgte den ene af Referenterne sin Kollega:

„Hvad er det for en Flodhest? Han kan da overdøve den værste Riffelrummel med den Stemme og mase hele Venstrebevægelsen dernede, hvis Talerstolen gaar i Stykker — det plejer jo Tribunerne for Resten at gøre herovre i Jylland. Ham skal vi sku' ha' et lille Billede af i Bladet derhjemme i København!"

Hr. Boldings Ord var ikke nær saa vældigt som hans Person. Han anbefalede Baronen „som en Mand, vi alle kan være bekendt at lade os repræsentere af, en human Mand, en Mand med Dannelse og statsvidenskabelig Examen, en Pryd for sin Stand."

Det hele tog to Minutter, akkurat længe nok til, at Københavneren fik kradset et Billede ned af en Mand med et frygteligt Overskæg og en uhyre Mave og den anden, som var Referent for en lovtro „Stiftstidende", fik noteret, at Proprietær Bolding i faa, men velvalgte Ord anbefalede Folk at stemme paa Baronen.

Da Bolding havde trukket sig tilbage i en Klynge af Jægerfrakker og blanke Støvler og Hatte med Fjer i og lod sig komplimentere for sin Veltalenhed, fik Toldforvalteren Ordet som Stiller.

Han henvendte sig uforbeholdent til sine Meningsfæller og bad dem være trofaste mod Højres gode gamle Sag og mindes, hvor uforsvarligt det vilde være at lægge Landets og Folkets Skæbne og Grundlovens Tolkning i Hænderne paa den udannede Hob.

Han tog svært Bifald fra Jagtfrakkernes Side og vakte megen Mishag blandt Vadmelsfrakkerne.

Især vakte det om Venstres mangelfulde Dannelse stor Glæde hos det store Hartkorn.

Efter den Ytring var det ham vanskelig at skaffe sig Ørenlyd. Der er ingen Ting, Folk er mere øm over end deres Dannelse.

„Mon det skulde være særlig dannende at gaa og stikke Næsen i Vinankerne?" var der en ung Landhandler, der raabte op til Taleren.

Man sagde, at denne drak; saa det vakte en skraldende Latter rundt om.

Men Tolderen var ikke af dem, der lod sig forbløffe, og af den Slags Talere, der intet hellere ønsker end Tilraab nede fra.

Han svarede spidst:

„Aa — det kan nok behøves at stikke sin Næse i Købmændenes Varer en Gang imellem!"

Det lo Hartkornet af.

Resten af hans Stillertale var en Kæde af Svar paa Tilraab dernede fra, en Vexelsang mellem Raahed og Ondskabsfuldhed.

Han sad lunt og godt i sit store Embede, uafhængig af hele Pakket dernede og kunde ugeneret læse dem Texten, og de fandt her en Lejlighed til at sparke til den Embedsmandsvigtighed — og — Storsnudethed, som Bonden har mødt saa meget af.

Haanende Tilraab blev ved at følge ham, da han vendte sig efter sin sidste Ondskabsfuldhed; men der var noget ved hans Opførsel, selv nu, da han vendte Ryggen til, der rakte lang Næse ad dem alle — for ikke at sige noget værre.

Saa kom Turen til Mads Søgaard, Venstres Kandidat.

Det var en høj, velvoxen Mand med livlige Øjne, røde Kinder og kraftig lyst Haar.

Han talte udmærket. Baronens glatte Veltalenhed og Tolderens krakilske Foredrag faldt ganske igennem i Sammenligning med Søgaards agitatoriske Voldsomhed og den Overbevisningens Inderlighed, der luede i Ordene.

Han greb et fast Tag i den sidste Tids Begivenheder, trak Regeringens Bedrifter frem i et stærkt dramatisk Lys, æggede sine Folk med voldsomme Udfald mod Gensdarmerne, Bøsseprovisoriet, Lærernes Mundkurv o. s. v.

Og saa endte han med at sige:

„Dette bydes os væsentlig af Folk, hvis Forfædre Aarhundreder igennem har redet paa Bondens Nakke, suget

hans Marv, gødet deres Hovmarker med hans Sved, bygget deres store Herresæder ved hans Arbejdskraft" — han pegede ud over Søen mod Herregaarden — „og naar Bonden saa en Gang imellem mukkede mod den Behandling, han fik, saa var Træhesten og Hundepisken tilrede!!"

Der lød voldsomme „Hør" dernede fra.

Niels Fiskers drønende Bas lød kraftig med i Koret. Han havde sin gamle laadne Kabuds med Fedtpletterne paa, og paa Fødderne sine store, stive Støvler, men over den usle Frakke havde han i Dag en stor, graa Kavaj, som gjorde hans Skikkelse endnu mere imponerende.

Han havde hidtil staaet med Hænderne i Lommerne og ligesom hørt udeltagende paa det hele, dog var der, naar man saa' nærmere til, en hidsig Glød i hans smaa, sorte Øjne.

Men nu, da Mads Søgaard slyngede sine voldsomme Ord ud i Forsamlingen, fængede hans Mund ogsaa, og han raabte med de andre: et underligt Raab — en Stønnen som af et saaret Dyr, men tillige et Skrig om Hævn.

Mads Søgaard fortsatte:

„Men ikke blot det har de budt os i de gamle Dage. De brød ofte ind i vore Familier, tog uden videre vore Søstre og Døtre — dem, der faldt i deres Smag."

De blev tvunget eller lokket op paa Gaarden som Herremandens Tjenestetyende, og den „Naade" maatte de saa som oftest betale med deres Ære!

Hans Stemme blev hæs og slog af og til over af det Pres, han lagde paa den, og hver Gang, han slog ud med Haanden, gik den i Retning af Herresædet derovre.

Folk tirredes stærkere og stærkere op, og Raabene blev til Brøl. Niels Fisker rakte af og til sin store, knyttede Haand i Vejret.

„Men Tiden forandrede sig," blev Mads Søgaard ved i en mere lavmælet Tone. „Bondens Kaar blev bedre, Bonden blev fra et Trældyr til et Menneske som andre, en Borger i Staten, en Mand med Trang til at hævde sit Menneskeværd og med Lyst til at tale med, hvor det gælder Land og Rige, Lov og Ret.

Det vil de ikke taale, disse Sønner af Bondeplagerne, de vil have Tiden til at vende sig nok en Gang til For-

del for sig, og Bonden skulde atter være Herremandens Træl, om det kunde lykkes!

Men det skal ikke ske, Venner! Lad os i Dag give hinanden Haanden paa det!"

„Leve Mads Søgaard! Hurra!"

Det drønede gennem Luften i den stille Vinterdag, Og alle Øjne rettedes begejstret mod den unge, lyse Gaardmand, der saaledes stod paa deres Ret og kunde læse de store Texten. Og saa saa' de hadefuldt hen til Jagtfrakkerne, i hvis Midte Baronen stod, usædvanlig bleg og urolig og uden det sædvanlige ligeglade Udtryk.

Saa kom Jens Smed op som Stiller for Mads Søgaard.

Han havde sin Tale i Orden hjemme fra, men ikke desto mindre gik den i Stykker for ham.

Han var ikke vant til at komme op paa saa høj en Talerstol og se saa mange fremmede Ansigter foran sig. Alle disse stirrende, forslugne Øjne blev ham som Bøsseløb, der pegede paa ham. Og han, som hjemme i sin By var første Taler og Fører, hvem Munden aldrig svigtede, naar den løb med Ord som Provisorium, Lovbrud, Estrup og Riffelringe, og som ikke var til at lukke Munden paa i en Debat, fordi han altid raabte højere end sin Modpart — han blev helt forfjamsket, tabte alt sit Mandemod og maatte tridse ned uden at faa nogle af sine Tordenkiler udslyngede. Han havde saa ganske forlagt dem, at de ikke var til at finde.

Stemningen blev lidt mat efter dette, og man haanlo henne mellem det store Hartkorn; men saa kom den gamle Jens Olsen fra Serup, en af Venstresagens prøvede Mænd og Veteraner op, og Modet og Fortrøstningen steg atter som en Bølge dernede i Massen.

Ham lo Jagtfrakkerne ikke af, ikke en Gang Tolderen traf paa Smilebaandet, da han traadte frem.

Der stod en saadan Glans af grundmuret Hæderlighed om hans noget bøjede Skikkelse, og der lyste en saadan Alvor og Klogskab ud af hans skarpskaarne Øjne, at der blev ganske stille mellem dem ogsaa.

Han havde gennem en lang Række Aar som Sogneraadsformand styret sit Sogns Anliggender fortræffeligt,

han havde med Hæder siddet i Amtsraadet, og han vilde have været Rigsdagsmand, hvis ikke hans egen kraftige Protest og Hensynet til hans Alder havde friet ham.

Han blottede sit Hoved, saa det graasprængte, lidt tynde Haar, der var redt tæt ned paa Hovedet og vredet frem med et Par Bukler foran Ørene, flagrede lidt i de svage Luftninger.

Han talte med nogen Anstrængelse, men han fik sagt, hvad han vilde, og der var Vægt i det.

Det bølgede om ham med en værdifuld stille Beundring, mens han talte, og Udtrykket i alle Øjne sagde: Dig stoler vi paa, Jens, Du er en sikker Borgen for, at vor Sag er god og retfærdig.

Der var ingen voldsomme Ord. Han gik tilbage til den grundlovgivende Rigsdag og opredede med en solid Viden, som den har, der lysvaagen har gennemlevet hin bevægede Tid, hvad de ledende Mænds Mening den Gang havde været angaaende Tvistepunkterne i Grundloven.

Det var en virkelig Stormandshylding, den gamle fik, da han traadte tilbage.

„Satans! den Autoritet den gamle har!" knurrede Tolderen.

„Ja — var de saadan allesammen," sagde den pædagogiske Formand, Læreren med Dannebrogsbaandet, „saa var det ikke saa farligt at lade dem faa ved den ene Ende af Tøjlerne — men — æ —"

Han lettede paa Skuldrene.

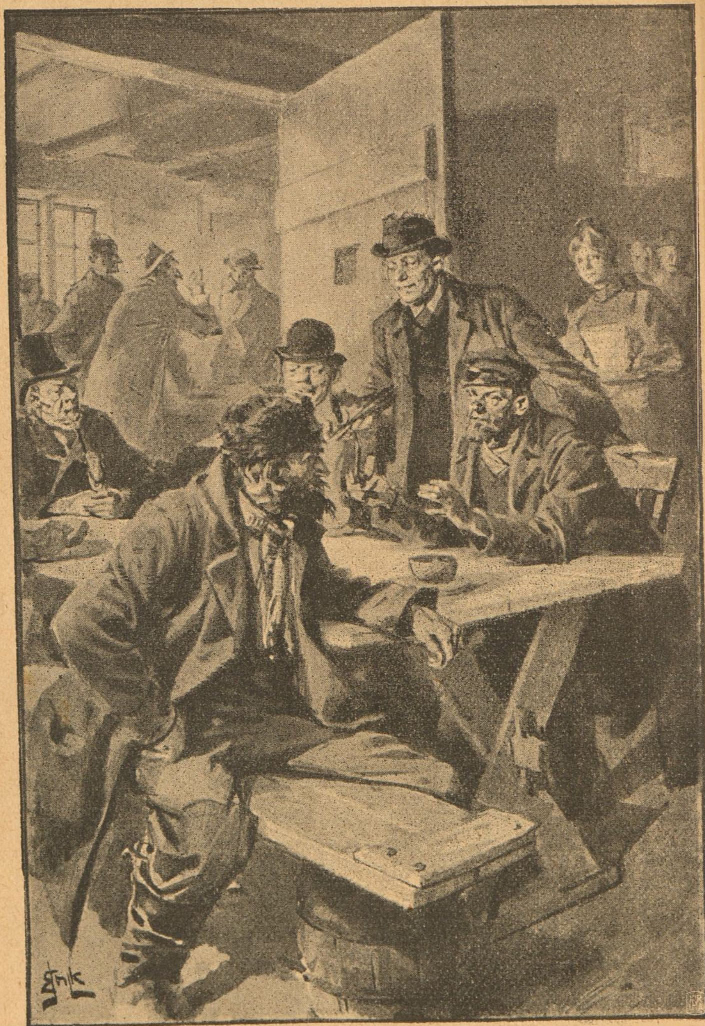
Og gennem det intelligente, overlegne Hartkorn gik der en stille Forudfølelse af, at Tiden vilde efterhaanden avle flere og flere af den Slags solide Folk, som vilde stille sig i Bevægelsens Centrum og blive dygtige Talsmænd for et uafviseligt og berettiget Krav.

— — — — — — — — — — — — — —

Mens Optællingen af Stemmerne gik for sig omkring i Byens Gaarde, styrkede Vælgerfolket sig oppe i Kroens mange Stuer. Det kunde jo gærne trække længe ud, inden Resultatet forelaa.

Niels Fisker kom drivende gennem Stuerne.

„Sæt dig ned, Niels, og faa en Kaffepunsch med!" raabte Jens Smed, som havde overvundet Flovheden fra

før og var voxet ud igen til den gamle mundrappe Jens Smed, Føreren for sin By.

Fiskeren satte sig ned — det var paa en uhøvlet Fjæl paa to Planker — det sank under ham, saa de andre, der allerede sad der, sprang op.

„Det var sku en stor Gedde! Hvor meget vejer Du, Niels?" raabte én til ham.

Niels svarede ikke, men tog tvær og tavs mod Punschen, der blev skubbet hen til ham, 'og hældte sig af Karaffen en ordentlig Sjat Brændevin i.

„Skaal Niels!"

De klinkede med ham rundt om.

„Naa — hvem stemmer Du saa paa, Niels?" var der én, der spurgte.

„Niels stemmer paa Baronen, det gør han altid!"

„Han kan ikke godt andet; han er jo én af Baronens Fæstere!"

„Ja — og han har jo haft Fiskeriet i Søen for en billig Penge i mange Aar. Baronen har jo altid været god mod Familien!"

Disse Oplysninger kom fra forskellige Sider.

„Jeg stemmer paa hvem jeg vil!" sagde Niels og rørte om i sin Kaffekop.

Men saa var der en lille spids Gaardmand ovre ved Væggen, som føjede til:

„Aa — Niels har vel ingen Grund til at stemme paa Baronen efter den Tjeneste, Baronen sidst har gjort ham!"

„Jeg siger, jeg stemmer, paa hvem jeg vil!" fo'er Fiskeren op og satte sin Næve i Bordet, saa Kopperne dansede.

„Og dersom I tror, I kan købe min Stemme for en Kaffepunsch, saa ta'r I fejl!" føjede han til.

„Du er sku et skikkeligt Menneske, Niels, Du har — — —" begyndte den lille spidse igen; men Niels rettede sine vældige Skuldre og saa' saa gnistrende paa ham, at han stoppede op.

Der blev stille et lille Øjeblik; men saa slog Snakken sammen igen, og man begyndte at drøfte, hvor stort Baronens Nederlag i Dag vilde blive.

Højres Tilbagegang over hele Linien blev slaaet fast. Det var især Jens Smed, som førte Ordet om dette Emne:

„Nej — æ — jeg har været rundt og set paa Stemmelisterne, og det er svært, saa tynde de er paa Højre-Siden. Som nu ovre hos os, der er der maaske halvtreds flere til Venstre denne Gang. Det kan jo heller ikke være andet, end som at Folk maa faa Øjnene op, især naar vi Førere stadig bliver ved at agitere og saadan. Blot de vil blive ved at komme med det ene Profisorium efter det andet, saa skal der nok komme Gang i det og saadan. Om et Par Aar saa skal vi bare se, hvor Højre er.

Det er Sjov at se ham Godsforvalteren, der fører Prottekollen for de Brenderupper. Han har jo før kunnet faa dem til at stemme efter en Snor og saadan — det har jo altid været nogle sære Fandener derovre i Brenderup, langt tilbage med alting og saadan, men de har nu heller ingen Førere haft — nej — æ — naar de kommer hen til Bordet, saa ser han ligesaa venlig paa dem; men denne Gang nytter det sku ikke — jeg har nu ogsaa snakket med en hel Del af dem og givet dem et lille Pulver. Naar de saa siger: Mads Søgaard, saa er det Fanneme, som om han fik en Skraa forkert i Halsen og saadan!"

Der blev skænket en ny Omgang rundt.

„Det er nu ogsaa voldsom, saadan Mads er kommen sig — saadan i Debatten — Gud Fader bevar os, saadan han kløede dem. Det var noget, der sved. Især den med Baronen og Kvindfolkene!" sagde den spidse.

Niels Fisker drak sin Kop ud og forlangte en ny Omgang.

Der blev drukket tæt.

Hovederne blev hedere og hedere, Tobaksrøgen tættere og tættere, og den med Støvler og Træsko indførte Snesjap smeltede og stod som en Sø paa Gulvet.

Døren aabnedes af og til af Folk, der stak Hovedet ind i Tobaksrøgen og spurgte, om man mente, Afstemningen snart var forbi; men det blev ved at trække ud; Deltagelsen i Valget var saa umaadelig stor denne Gang.

Fødderne blev kolde paa det vaade Gulv og i det fugtige Fodtøj, Maverne var forholdsvis tomme for Mad,

men blev efterhaanden fulde af Kaffepunsch, der som Vand paa et Møllehjul drev Mundens Kværn, og det flød med megen og tynd Venstretale.

Den parlamentarisk anlagte Jens Smed søgte at optræde regulerende i denne Ordflom. Han foreslog at vælge en Ordstyrer, men enhver var for stærkt optaget af det, han selv sagde, til at der kunde være Tale om at høre efter andre, og saa var Ordstyreren jo overflødig.

Niels Fisker bare drak, men sad ellers stiv og støt som et Fyrtaarn i en Brænding. Han sad, som om han samlede sig sammen til et eller andet slet Foretagende og drak sig Mod dertil.

Jens Smed var netop ved at udvikle, hvorledes Riffelbevægelsen egentlig skulde have været ledet og, hvorledes han, hvis han havde haft Sagen i sin Haand, skulde have faaet den til at skære, da Døren aabnedes og et Hoved ind ad Døren meldte, at Mads Søgaard var valgt med 1154 Stemmer.

Baronen fik kun 216.

Der blev raabt et drønende Hurra for denne Sejr og en ny Omgang bestilt.

Kun Fiskeren rejste sig og gik.

III.

Før Baronen om Morgenen gik tværs over Søen til Valgstedet, sagde han til sin Hustru:

„Du kan jo skøjte ud i Aften og tage mod mig!"

„Du generer Dig vel ikke ved at løbe sammen med en Dumpekandidat," føjede han spøgende til.

Hun tog ham om Halsen og lovede at komme.

— — — — Henad Aften gik hun saa ned til Søen og spændte Skøjterne paa.

Hun var i en underlig højtidelig Stemning.

Lige efter at han var gaaet, havde hun gjort en Opdagelse, som sagde hende, at hendes Mands Haab om, at Slægten vilde faa nyt Blod, maaske kunde gaa i Opfyldelse.

Hun havde længe og i stor Spænding ventet paa dette Tegn. Nu var det endelig kommet.

Og i Lyset af denne Opdagelse, saa' hun alt i et helt nyt og forklaret Lys.

Ængstelsen for det svære, som mulig kunde forestaa, før hun fik den store Glæde i Hænde, havde ikke berørt hende endnu.

Der var Højtid i hendes Sind og hun begyndte at gøre Fremtiden op med én Glæde til — en Glæde for dem begge. Hvor vilde han blive glad og stolt, naar hun lagde sin Mund til hans Øre med sin herlige Opdagelse. Hun tænkte sig med lykkelig Stolthed det Solskin, der vilde drage over hans Ansigt, hans smukke fine Ansigt, den Glæde, der vilde faa ham til at slaa Armene om hende og trykke hende til sig.

Hvilket nyt Indhold vilde ikke deres Samtaler faa i Fremtiden.

Forhaabentlig blev det en Dreng! Ganske sikkert!

Haand i Haand vilde de sidde sammen i stille Aftentimer og udmale sig Drengens Fremtid.

Og naar han saa kom!

Der skulde blive skærmet og værnet om ham

Ikke et giftigt Pust af det, der fordærvede saa mange af hans Stand, skulde finde ind til ham. Han skulde opdrages strængt, borgerligt. Ingen Forfinelse og ingen Forkælelse. Han skulde ikke faa at mærke, at han var af finere Blod og Arving til et Gods og deraf mene sig bedre end andre.

Nej, han skulde faa en Opdragelse, der lærte ham at søge det menneskelige Værd paa ganske andre Steder.

En rigtig Adelsmand skulde han blive, Slægtens Stolthed, saa de gamle teglstensrøde Vindrikkere og Kødædere paa Billederne i Riddersalen, hans Forfædre fra Adelens Magttid, skulde blegne af Misundelse.

Ja — Slægten skulde ved ham faa en Glans, som den aldrig før havde haft.

Hun løb hurtigt til, ligesom drevet frem af sine lyse, glade Tanker for snarere at naa ind i den Tid, der sikkert vilde bringe megen ny Lykke.

Hun var midt ude paa Søen og stansede stakaandet et Øjeblik.

Hun slog Sløret tilside og aandede ud.

Hun maatte, som saa ofte før, gentage for sig selv: „Hvor her dog er smukt!“

Søen, Skoven, de skraanende Marker laa med et lille fint Lag Sne i den dybe Stilhed, som om det gemte paa en stor og dejlig Hemmelighed — ligesom hun selv gjorde.

Hvilken Hymne vilde der ikke tone ud fra alt dette, om al denne Skønhed fik Udtryk i Toner i Stedet for i den dybe Stilhed.

Og som et mægtigt Alter i denne store Kirke stod en guldrandet Sky i Vest og lyste Fred over det hele.

Hun løb atter.

Nu kom hun forbi det firkantede Hul, den store Fisker havde siddet ved i Gaar.

Der var frosset en ganske tynd Isskorpe over det.

Kassen, som Fiskeren havde siddet paa, stod, som han havde forladt den med det lille tynde Drys af Sne paa.

Hun blev staaende en lille Tid ved Hullet og genkaldte sig Fiskerens Skikkelse og Optrinet i Gaar.

Han var hende imod, og det var, som om der drog en mørk Sky hen over hendes Glæde ved at tænke paa ham. Han havde set saa ondt og hævngerrigt paa hendes Mand.

— — — Hun løb ind mod Land, og dernæst en lang Strækning langs dette. Saa satte hun sig ned for at hvile lidt.

— — Det var mærkeligt, at hendes Mand ikke var at se. Valget maatte dog være omme, og deroppe gik jo Vejen, ham maatte komme ad.

Det var i Grunden det rareste nu, at han ikke blev valgt. Hun havde ønsket det saa inderligt før, nu gjorde hun det ikke. Nu vilde hun gærne have ham hjemme hos sig. Disse lange Ophold i Hovedstaden var ikke hyggelige under det, som nu forestod. Og naar hun rigtig tænkte sig om, saa maatte hun vist give ham Ret i, at han ikke egnede sig til Rigsdagsmand. Nej — den lille — Drengen, han kunde maaske engang blive det. Hans Navn kunde maaske komme til at straale som en Stjærne paa den parlamentariske Himmel. Hans Navn skulde maaske en Gang lyse fra de højeste Stole, blive velsignet af et helt Folk — — — —

Hvor blev hendes Mand dog af?

Hun havde ikke Taalmodighed til at sidde og vente efter ham her. Hun rejste sig, spændte Skøjterne af og gik op ad Vejen, hvor han skulde komme.

Vejen gik stærkt opad, og hun havde ikke gaaet ret længe, før hun følte en ejendommelig Mathed snige sig ind over hende.

Var det en Følge af „Opdagelsen" eller var det en Frugt af de stærke Svingninger, hendes Sind havde været i i Løbet af Dagen.

Samtidig følte hun en brændende Tørst; og hun havde en Forudfølelse af, at hvis denne Tørst blev slukket, vilde Matheden ogsaa fortage sig.

Hun saa' sig om efter et Hus.

Der laa jo Fiskerhytten henne.

Hun rejste sig med Anstrængelse og gik op mod Huset.

Det laa der i Halvmørket og saa' saa lurvet og mistænkelig ud med sin lave Mur, som Kalken paa saa mange Steder var falden af — ja et enkelt Sted var Fyldingen i Bindingsværket faldet helt ud — og sit lave, buklede Lyngtag, at hun var lige ved at vende om. Det mindede hende saa meget om den skumle Fisker selv.

Men Tørsten, Matheden og en vis Nysgærrighed drev paa.

Da hun ad Gangstien kom om til Husets Forside, saa' hun, at der allerede var tændt Lys, og derinde fra hørte hun et Barn, der klynkede svagt. I Forbigangen saa' hun gennem de utildækkede Vinduer en Kvinde foran en Vugge.

Hun gik ind i Forstuen: et Rum ikke større end et almindeligt Klædeskab og pikket med runde Sten. Hun kunde mærke dem gennem sine tyndsaalede Støvler.

Efter nogen Famlen fandt hun Klinken til Døren og lukkede op til Stuen: En styg, indeklemt Luft, blandet med Dunst af Smaabørn, Lampeos og Madlugt fra Kakkelovnen, slog hende ind i Ansigtet. Samtidig kom en lille arrig, sort Hund bjæffende mod hende, som om den vilde forbyde hende at komme ind.

Kvinden vendte sig om fra Vuggen og sendte et Par Skældsord efter Hunden, som fik den til at vende slukøret

om og løbe ind under Kakkelovnen, hvor den var kommen fra.

Baronessen studsede ved at betragtede Kvinden foran sig.

Hun var meget smuk. Lidt højere end Baronessen, langt kraftigere, men udmærket smukt bygget og med en Dronnings Holdning. Hendes Kjoleliv stod aabent og viste et prægtigt, mælkefyldt Bryst.

Ansigtet var regelmæssig smukt, og, trods dets Mangel paa Intelligens, i Besiddelse af et ejendommeligt Liv, som navnlig samlede sig i Øjnene med deres Blanding af Vildhed og Sanselighed.

Baronessen var ikke i Tvivl om, at hun var Fiskerens Datter.

Den høje Kvinde studsede ogsaa og maalte Baronessen med et Øjekast, der bragte noget af den Uhygge op i hende, som hun havde følt ved Synet af Faderen Dagen forud.

Hun sagde lidt ængsteligt:

„Maa jeg faa Lov at sidde et Øjeblik — jeg var paa Vejen ud mod min Mand — ja — de kender mig maaske — —"

Den høje Kvinde nikkede saa underlig koldt og med et Øjekast, som stak og gjorde Baronessen endnu mere uhyggelig tilmode.

„— — — Og saa blev jeg pludselig træt. Jeg maa vel nok sidde et Øjeblik — — —"

Hun var lige ved at briste i Graad.

„— — og De skulde vel ikke kunne give mig et Glas Vand?"

Hun satte sig ned paa en elendig Stol ved Enden af Bordet.

Den høje Kvinde knappede sammen om sit svære Bryst og gik ud.

— — — Baronessen saa sig omkring i Stuen. Den var meget fattig. Gulvet var Ler med store Huller i, Loftet lavt og sodet. Og imellem de to Flader var kun det allernødvendigste Bohave: Et Bord paa en løs Fod, et Par Stole, en Dragkiste med skæve Skuffer. Et Par Senge med Enden mod hinanden optog den ene Sidevæg.

Paa den ene Sengestolpe hang noget gammelt skident Tøj af Fiskerens.

Vinduerne havde smaa Ruder med daarligt Glas og Blyindfatning. Gardiner var der intet af.

— — Barnet rørte sig henne i Vuggen.

Hun rejste sig og gik derhen.

I den stakkels, gamle Trævugge med de slidte Gænger og i nogle grisede Puder laa et dejligt lille Barn og saa op paa hende med et Par store, rolige Øjne.

Hun legede for den lille, tog dets smaa Hænder, strøg det over Hovedet og begyndte at føle sig lidt bedre tilmode.

Nu lo Barnet til hende.

Men — men — det var jo hendes Mands Smil. Ja — det Glimt der — hvor det mindede om ham, naar han saa' glad paa hende.

Det var ikke underligt, hun syntes godt om Barnet. Og hendes Mathed og den trykkende Følelse af Uhygge var som blæst bort. Det var, som om han befandt sig i Stuen ved hendes Side.

Aa — snart vilde hun selv have et lille Barn i Vuggen derhjemme. Hvilken Lykke det maatte være at have et lille Barn, og hvilken Rigdom maatte det ikke være i et fattigt Hus som dette

— — Den høje Kvinde kom ind med Vand i en Kop.

„Det var dog et smukt lille Barn, De har," sagde Baronessen venligt. „Hvor gammelt er det?"

„Tre Maaneder!"

„Ligner det Deres Mand?" fortsatte hun interessant.

„Jeg er ikke gift!" kom det kort.

„Naa — altsaa Enke!"

„Ja — det kan man jo godt sige!" lo hun med det vilde Glimt i Øjet.

„Stakkels Pige!" sagde Baronessen medfølende. „Han har forladt Dem. Han vil ikke gifte sig med Dem?"

„Han kan ikke!"

„Hvorfor ikke. Er han fattig?"

„Han hverken vil eller kan! — Vil Baronessen have mere Vand?" sagde hun afbrydende.

„Nej Tak! — Men sig mig, kan jeg ikke gøre noget

for Dem. Han betaler vel heller ikke noget til Barnet — maaske min Mand kunde — — —"

Pigen slog en styg Latter op.

I det samme lød et mægtigt, truende Brag ude fra Søen — omtrent som naar en stor Bøgestamme vælter i Skoven.

Pigen var ganske gulbleg i Ansigtet, og der var det samme Udtryk i hendes Ansigt som i Faderens, noget vildt, hævngerrigt gnistrede i Øjnene.

Baronessen blev atter helt uhyggelig tilmode.

Var det en Vanvittig, hun her var i Stue sammen med? Var Pigen bleven sindssyg af Sorg?

„Hvem er den slette Karl, som har forladt Dem?"

„Jeg ved ikke, om jeg tør sige det!"

„Sig det! Maaske jeg kan hjælpe Dem!" bad Baronessen.

„Det er Deres Mand, Fru Baronesse!"

Ordene kom som Blinket fra en blank Klinge og Øjnene lyste af Had.

Baronessen vaklede tilbage og sank om paa Stolen.

Det var, som hun blev grebet om Hjærtet med en Jærntang, som om det hørte op at slaa.

Hun kunde intet sige. Og det faldt hende heller ikke ind, at Pigen kunde lyve.

Barnets Øjne stod for hende.

Hun sad en lang Tid med Hovedet i Hænderne og stirrede frem for sig.

Det var, som om alt styrtede sammen om hende, alle Støtter, der havde baaret hendes Haab til Fremtiden, Kærligheden til ham — alt af bærende Værd var som savet over, og hun selv laa knust under Ruinerne. Hendes Tanker hæftede sig ikke ved noget bestemt, hun kunde ligefrem ikke tænke. Lamslaaet, brudt, færdig med Livet, død — det var Fornemmelserne, som hun sad der.

— Atter lød der et Brag derude fra. Det utaalmodige Vand havde atter kløvet den kvælende Is Søen over. — —

Hun fo'r ræd op og saa' hen paa Pigen, der stod foran Vuggen og betragtede hende stift som den, der ser paa en slagen Fjende, der ligger brudt og lemlæstet for

Fødderne, halvt glad over Sejren og halvt angrende ved at se Lidelsen.

Og da formede Braget sig til et Ord: Hævn! Hævn! sang det fra Bred til Bred med bragende Røst.

Men i det samme rejste der sig noget i hende med en Protest. Her var noget, ja meget at hævne, hun forstod Pigens Had og Lyst til at tage Hævn, men det var jo ikke mod hende, Slaget skulde rettes.

Og saa kom hun — under Følelsen af den Uretfærdighed, der var begaaet imod hende — til sig selv igen og begyndte at tænke. Da var Harmen der ogsaa, Harmen mod ham, der fra at være hendes Livs Afgud var sunket ned til at blive hendes Livs Fjende, ham, som havde staaet og maaske stod i Forhold til Pigen der, da hun lærte ham at kende. Ham, som sikkert ikke var en Smule bedre end de andre Exemplarer af Standen, som hun kendte — ham havde hun tilbedt — hans Barn bar hun paa — denne Forfører: Pigens Forfører og hendes egen Forfører; thi det var han ogsaa: hende, den uerfarne, borgerlige Pige havde han ført ind i noget, som hun aldrig havde indladt sig paa, om hun havde vidst, hvad hun nu vidste.

Hun saa' atter hen paa Pigen.

Hun stod nu og lænede sig med den ene Arm paa Kakkelovnens Gesims. Og det syntes hende, som det haarde og vilde var veget bort fra hendes Ansigt, og som om hun nu var sunket hen i Fortvivlelse over sin egen tunge Skæbne, eller maaske i Anger over den Ulykke, hun havde bragt over den unge Baronesse.

Da voxede Medlidenheden med den store, stolte Pige op ved Siden af det bitre Had mod hendes Mand, og hun gik hen til hende og lagde sin spinkle Arm om hendes kraftige Skulder.

Da brød Graaden ud af de vilde Øjne, og hun lagde hulkende sit smukke, mørke Hoved ind mod Baronessen.

De stod saaledes en Tid.

Da sagde Pigen:

„Aa — Fru Baronesse, hvor de er god og mild. Jeg har jo ikke fortjent det, jeg som er en simpel, forført Pige og en ond Pige, som har været saa slem mod Dem

og bragt Dem saa stor en Sorg. Men det kom saadan op i mig; jeg kunde ikke tie.

Og dog ligger jeg, som jeg har redet; thi jeg kendte ham; Fader havde advaret mig, da jeg kom op paa Slottet som Stuepige; jeg vidste godt, hvad hans Mening var.

De vil ikke fortænke mig, Fru Baronesse, at jeg hader ham. Han legede jo med mig. Han kunde dengang kalde mig langvejs fra med sine forbandede, blanke Øjne — dem Drengen har faaet — han daarede mig med sine falske, tillærte Ord, saa jeg kunde give ham alt. Jeg var som fortryllet dengang — men nu hader jeg ham!"

Hendes mørke Øjne gnistrede atter.

„Han er i min Tanke Dag og Nat; men det er under Forbandelser. Naar jeg er ene, og Hytten bliver for lav, og jeg synes, jeg skal kvæles under Loftet her med mine Hævntanker, saa gaar jeg ud og raaber det ud!"

Hun knyttede sine Hænder og strakte dem rystende frem for sig

„Jeg hader ham, jeg hader alt derovre fra den røde Gaard, hvor jeg kom i Ulykke — — — nej — nej — ikke alt, ikke Dem, Fru Baronesse, De har dog vist Medlidenhed mod mig — og De er jo bedragen som jeg —"

„Ja — ja — bedragne er vi — —"

Baronessen tog sig med Haanden for Brystet.

Mindelsen fra i Morges var der igen. Men nu var det, som om den øgede hendes Affky for ham, og som om hun fik Affky for sig selv ved Tanken om det, der forestod.

Hun tog sin Arm fra Pigens Skulder og gik hen og satte sig paa Stolen — — — —

— — Der lød tunge Trin udenfor.

„Det er Fader, der kommer," sagde Pigen.

Trinene blev ved udenfor, frem og tilbage nogle Gange. Det var, som om han betænkte sig paa at gaa ind.

Endelig kom han.

Han blev staaende et Øjeblik indenfor Døren og saa' med et forvildet Blik hen paa Baronessen.

Han var meget bleg, og hans brede Bryst gik som efter et voldsomt Løb, og Klæderne hang saa underlig akavet paa ham.

Da han tog Hatten af det store Hoved, hang det sorte Haar i Tjavser ned om Panden.

Han blev ved at stirre ud for sig med et underlig sanseløst, halvræd Blik, som om han bar paa et stygt Syn, han ej kunde blive kvit.

Endelig sagde Pigen: „Det er Baronessen!"

Det var som han fik et Stød for Brystet, der vakte ham. Han saa' sig om efter Døren, som vilde han gaa igen, men mumlede saa et næppe hørligt „Goddag" og satte sig hen paa Stuens anden Stol med Ryggen til Baronessen, som om han ikke taalte Synet af hende.

„Er Du syg, Fader? Du er saa bleg!" spurgte Datteren deltagende.

Han svarede ikke; men begyndte at afføre sig sine store Støvler.

„Kommer Du fra Søen? Jeg synes det lød, som om Du kom dernede fra!" sagde hun.

„Nej!" svarede han hæst. „Du ved jo, jeg har været til Valg!"

— — Baronessen rejste sig for at gaa. Pigen fulgte hende ud udenfor.

Maanen var kommen og lyste over det hvide Land, men ude over Søen laa Taage.

Pigen vendte sig og raabte ind ad Døren:

„Fader, vil Du ikke følge Baronessen over Søen. Det er vildsomt derude!"

„Jeg er træt og ikke rask. Følg Du med! Jeg skal passe Barnet saalænge!"

Det lød, som han stønnede.

Pigen gik tilbage, slog et gammelt Shawl om sine Skuldre og gik med Baronessen.

Heroppe fra Højden lignede Taagen Mælk i Skovkransens uhyre Bækken. Med sine svage Sænkninger og Hævninger saa' det ud, som den skvulpede ganske langsomt mod Skovsiderne, op og ned i lange dovne Bevægelser.

Da de kom ned paa Bunden af Taagehavet, laa det med en kold Uhygge omkring de to Kvinder. Det var ikke tæt, Maanen skinnede klart ned gennem det, saa man saa' hver en Revne, hver Ujævnhed paa Isen, men det var

isnende koldt og skjulte alt til Siderne. Maanen og de enkelte Spor var det eneste, de havde at rette sig efter.

Strax ved Bredden fandt Pigen nogle Støvlespor, som førte i den rigtige Retning ud mod Vaagen. Der stod to Spor ved Siden af hinanden — et stort og et lille.

Der jog en uforklarlig Angst igennem hende — det ene Spor var hendes Faders, hans store sinkbeslagne Fiskerstøvle.

Han havde altsaa været paa Søen. Hvad vilde han der? Hvem havde han fulgtes med?

Hun saa' og saa' paa disse Spor. Det var for hende, som de maatte føre i Retning af noget frygteligt, af en grufuld Gerning.

Faderens voldsomme Natur, hans Uforsonlighed, naar han fik noget imod én — den hun kendte fra sig selv — hans forstyrrede Udseende — alt tydede paa, her var sket noget, at han havde lagt en Forbrydelse bag sig.

Hendes Øjne stirrede ned i Sporene, saa det sved i dem, og hendes Bryst arbejdede tungt. Hun skridtede ud, derud hvor hun følte, disse Spor maatte ende.

Der — der — stod Sporene imod hinanden, der maatte de to have stanset og talt med hinanden. Her var maaske faldt Trudsler, Forbandelser.

Atter løb Sporene jævnsides; men der — der løb de igen mod hinanden.

Naar fik dette frygtelige Forspil dog Ende!

Eller var det hele — det Gud give — intet. Der kunde jo ogsaa være andre, der havde store Fødder og Sinker under Støvlerne

„Undskyld, Fru Baronesse! Jeg løber vist for hurtigt."

Hun saa' om til sin Ledsagerske.

Denne gik ganske tavs og stirrede stift ind i Taagen foran sig.

Endelig naaede de Vaagen.

Det isnede gennem Fiskerpigen: De to Spor blev pludselig til mange, der stod mod hinanden i de forskelligste Stillinger.

Kassen, Fiskeren plejede at sidde paa, var væltet og traadt i Stykker.

Og den tynde Is paa Vaagen var brudt, splintret.
Hun kunde have kastet sig ned paa Isen og skreget højt.
Det hele stod i Forbigangen saa frygtelig klart for hende. Hun saa' den skrækkelige Kamp, der havde staaet — den enes Vildhed og Raseri og den andens Rædsel og Dødsangst — og hernede under et Sted drev nu et Lig med brustne Øjne.
Instinktmæssig saa' hun om mod Baronessen.
Havde hun set noget og gjort sine Slutninger?
Gudskelov — hun gik fremdeles med det stive Søvngængerblik dybt inde i sin Sorg.
Det hele var set og gennemlevet i det Par Sekunder, det tog at passere Vaagen.
Paa den anden Side af denne slap Sporene op og Søen laa uberørt med sit lille, hvide Snelag.

IV.

Da Baronessen kom hjem, spurgte hun Tjeneren:
„Er Baronen kommen?"
„Nej, Fru Baronesse!"
„Hvis han, naar han kommer, spørger om mig, sig saa, at jeg er syg og ønsker ikke at forstyrres!"
Hun gik ind i sine Værelser i den nordre Fløj og laasede Dørene.
— — Hun kastede sig i Stol i en af de Vinduesfordybninger, som vendte ud mod Søen, og lod sig hvirvle omkring som et værgeløst Bytte i sine hærgende Tankers Vold.
Hun stirrede op paa den maanelyse Nattehimmel.
— Hvor mange Aftener havde hun ikke siddet her og ladet Himlen være et Spejl for sine Tanker og Drømme.
I Sommeraftenerne især.
Da gik Solen ned derovre, og Aftenskæret trak med sine skære, men døende Rødme Sommerdagens Lys med sig ned bag Horisonten, og Lykkefølelsen og Freden lagde sig over hendes unge Sind med den bløde Skumring. Da var det, som Lysets Forsvinden blev hende den herligste

Mindelse om det klare Lykkens Dagslys, i hvilket hun nu levede, og bragte hende til at folde sine Hænder til Tak derfor.

Og i Efteraarsaftenerne, naar Himlen med sit gulprikkede Stjærneklæde bragte hende til at tænke paa stolte adelige Vaabener, paa Skjolde, over Porthvælvinger, paa Pokalerne, da havde den dette æggende, forpligtende ved sig, som virker saa stærkt paa Mennesker med et fint og rent Sind og en vaagen Samvittighed.

Og han — den stolte, fine Adelsmand, med den noble Tænkemaade, en af Standens bedste, han som aldrig vilde nedlade sig til noget lavt og smudsigt — han blev uvilkaarlig det Stjærnebillede, det Himlens Tegn, hun vandrede under.

Men nu var hendes Gudebillede gledet ned fra sit Sæde og laa knust for hendes Fødder. Det havde, ligesom fordum Svantevit, vist sig at være fuldt af Øgler og Tudser.

— — — — Vinden havde begyndt at rejse sig derude og trommede mod Vinduerne. Et heftigt Stød vækkede hende op af de tunge Tanker.

Hun rejste sig og saa' ud af Vinduet.

Taagen over Søen var pustet bort, og Skovkronerne omtrent helt klædt af for deres Rimkaaber. Store sorte Skyer drev fra Vest som store vaade Svampe hen over Himlens lyse Tavle, i jagende Hast, og der slog af og til nogle vaade Stænk mod Ruderne.

Naar Himlen et lille Øjeblik blev ren, og Maanen belyste Søfladen, saa' hun, at Søen midt ude var brudt op i en bred, mørk Stribe, omtrent ude ved Vaagen.

Hun vendte sig bort fra Vinduet og gik op og ned i Værelset.

Det pludselige Omslag derude havde en kort Tid taget hendes Tanker fangen. Nu vendte hun atter tilbage til Omslaget i hendes eget Liv.

Derude gjorde Stormen og Bølgerne Regnskabet op med den blanke Is og den pudrede Skov — hun maatte ogsaa tænke paa s i t Opgør. Hun havde hidtil løbet paa glat Is og troet den sikker — nu var det begyndt at bølge under hende.

De maatte tale ud om dette sidste, og hun maatte faa sagt ham sin Mening og faa afstukket den Vej, paa hvilken deres Samliv herefter maatte komme til at bevæge sig.

Hun syntes ikke, hun kunde leve under Tag med ham efter dette — — — —

Vinden tiltog i Voldsomhed, og Regnen piskede mod Ruderne i stigende og synkende Smelden med Stormkastene.

Hun kastede sig atter i Stolen og fandt ligesom Lise ved at lytte til Uvejret, at lade det overdøve Tankerne.

— — Timerne gik, og det blev sent paa Aftenen.

Hun sad endnu ved Vinduet. Det faldt hende ikke ind at staa op og tænde Lys. Hun havde overhovedet ikke Lyst til at foretage sig det allermindste. Lyset i Værelset vilde bringe for Dagen og ind i hendes Tanker saa meget, hun ønskede glemt. Alt i dette Værelse var jo Gaver fra ham. Hun vilde ikke kunne se paa en eneste Genstand, uden at den ledte hende til et Minde. Og hun vilde intet mindes. Hun vilde herefter vænne sig til at slaa en tyk Streg over Fortiden ved hans Side. Hvad der havde været Lykke hidtil, stod jo for hende som Ulykke nu.

— — Endelig drev Kulden hende i Seng.

Men hun kunde ikke sove.

Stormen var steget til Orkan. Den kom løbende Søen paalangs og kastede sig med den hensynsløseste Voldsomhed mod de favnetykke Mure, løb for et Øjeblik træt, veg tilbage, trak Pusten et Par Sekunder og kom saa igen med ny, stedse voldsommere Kast. De store, mangerudede Vinduer klirrede, og Tagstenene rutsjede ned.

Omsider tvang Vejrets Rasen hende til at staa op igen. Det var, som om den gamle adelige Rede skulde ramle overende. Hun gik hen til Vinduet og saa' atter ud over Søen.

Det sorte Baand derude var blevet til et bredt Bælte, et stort Stykke aaben Sø. Hun kunde i Maaneblinket se, hvorledes Vandet piskedes op med hvide Kamme og huggede uafladelig løs paa Isranden.

Der var næsten ikke mere Sne at se ude paa de skraanende Marker; Landet laa med sort Bondejord og mørk, truende Skov.

Der blev et kort Ophold i Uvejret, og da hørte hun en underlig, ukendt Lyd ude fra Søen.

Det lød, som naar blanke Sølvskillinger rasle ud af en Pose — ja, det kunde ogsaa lignes ved klingende Glas og fint Porcellæn, der slaas i Stykker, eller som naar en Lysekrone falder ned og Glasprismerne i den rasle mod Flisegulvet.

Og nu, da Maanen ogsaa en kort Stund havde frit Spil over Floden, saa' hun det blinke nede langs Isranden, og hun forstod da, at det var den splintrede Is, der klang. Og da syntes hun ogsaa, at hun kunde se, hvorledes Vandet satte sin stærke Ryg ind under og fik Isen til at bølge helt ind mod Land.

Hvilken Forandring fra i Gaar!

I Gaar!!

Hun maatte spørge sig selv: er det ikke længere siden, at Søen laa glat og fejet af den friske Frostvind. Var det i Gaar, Skoven stod pudret, og Solen lo ud over de hvide Marker?

Var det kun Timer siden, hun stolt og tillidsfuld ved hans Arm gled over Søen, med alle Haabets Blus tændte i sin Sjæl, med Fremtiden lys og herlig forude?

V.

Næste Dag henad Aften gik to Mænd langs den østre Side af Søen.

Den ene var den gamle Jens Olsen fra Serup.

De talte, som alle Folk paa Egnen, om Baronens gaadefulde Forsvinden. Siden han forlod Valgstedet Aftenen forud, havde ingen set det mindste til ham.

Hele Dagen var der bleven ledt, men uden Resultat. Man havde navnlig haft sin Opmærksomhed henvendt paa Søen, da man vidste, det var hans Mening at gaa tværs over den, da han gik hjem.

Men først op ad Dagen havde denne været saa vidt aaben, at man kunde komme med Baade paa den, og hidtil havde Slæbningen med Bundgarnene ikke ført til noget.

Nu rullede Søen fuldstændig frit, der var ligesom

lidt Vaar i Luften, Stormen var helt stilnet af, og Bølgerne slikkede læmpeligt den hvide Bred.

„Han er ikke i Søen. Isen var jo stærk, og det var lyst, saa det Par Kolpe-Huller kunde han sagtens undgaa — nej — han er kommen væk paa en anden Maade!" sagde den gamle.

Vejen svingede helt ind til Søkanten og fulgte denne en Tid.

De saa' begge ud over Vandet og talte om den milde Luft og om Udsigterne til Foraar.

— — — „Hvad er det, der ligger og vipper ude i Sivene?" sagde pludselig den gamle. „Jeg kan ikke rigtig se det her. Du har jo lange Støvler, Anders, vad Du derud. Der kan ikke være dybt der!"

Der laa noget derude mellem de visne Rør og vuggede i Takt med de flade Bølger.

„Det er vel en Fjæl eller en død Hund," mente Anders, idet han smøgede op og vadede ud.

— — — „Det er et Menneske," raabte han ind.

Med sin Stok trak han den druknede til sig.

„Det er Baronen!"

Han tog Liget i Skuldrene og slæbte det ind paa Land.

„Saa er han lige godt gaaet i et af Hullerne. Det er mærkeligt!" sagde Jens og betragtede den dødes hvide, ophovnede Ansigt.

Hovedet var bart. Det tynde Haar laa klasket til Hovedbunden, der skinnede hvid som Ansigtet. Højt oppe paa den blanke Pande var der en Hudafskrabning, hvor Blodet var traadt ud. Og paa Næsen var der ogsaa et lille Saar.

De fine, smukke Træk var paa det sidste blevne ligesom forskudte, og der var som Genskinnet af en stor Rædsel at læse paa Ansigtet.

Den dødes Jakke stod aaben, og der manglede en Knap forneden.

„Dette her er ikke gaaet rigtig til," sagde den gamle. „Men her kan han ikke blive liggende, vi maa se at faa fat i en Vogn."

De stod endnu lidt og saa' paa Liget.

„Han har sine Ringe paa Fingrene, Gulduhrkæden

sidder i Vesten, og Uhret er der ogsaa — hm - det var mærkeligt!" sagde den gamle.

— Saa gik de begge op i en Gaard der i Nærheden og fik fat i en Vogn.

Gaardmanden havde ikke andet end en „stiv" Arbejdsvogn. I Bunden af den lagde de et Knippe Halm, ovenpaa det Baronen, og saa bredte de et gammelt Dækken ud over.

Det var blevet Aften, Maanen var ikke kommen op endnu, saa det var mørkt paa Vejen, som slyngede sig op gennem Skoven. Derfor gik en Karl foran med en Lygte. Gaardmanden kørte, og Jens Olsen og Anders var Ligfølge. — —

Da de kom til Gaarden, holdt de stille og bandt Hestene ved et af de store Allétræer. Saa fik de fat i et Vangeled, lagde Liget derpaa og bar det paa Skuldrene.

Trinene drønede uhyggeligt i det hvælvede Portrum, og Lygteskæret flakkede uroligt og tegnede styggе Skygger paa Hvælvingen.

Den unge Karl med Lygten skottede ræd tilbage.

„Jeg synes, der kommer nogen efter os!" sagde han.

„Nej, det gør der vist ikke," sagde den gamle stille.

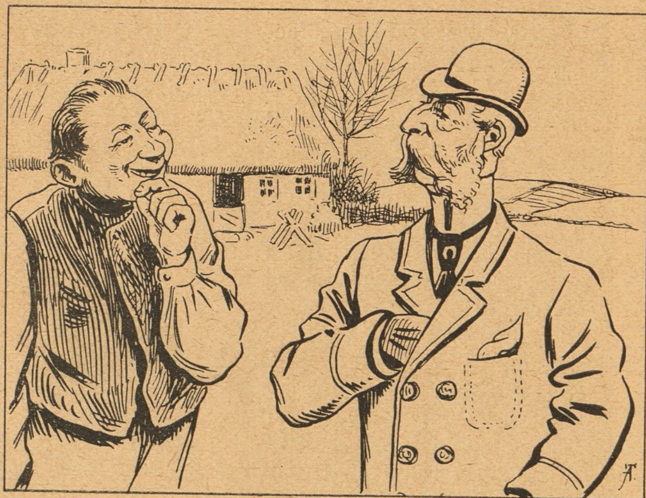
„Men her har mangen stakkels Hovbonde gaaet ind med kroget Ryg, her har i Sporet af den fine Herskabsvogn kørt mangen sølle ranglet Bondevogn med usle Helmisser for, og her har lydt mange, mange dybe Suk fra fattige Bønder — jeres og mine Forfædre — naar de skulde op at bede den naadige Herre om Henstand med Afgifterne, eller naar de skulde ind og have sig et lille Ridt paa Hesten:

Det kan jo være, det er noget af det, der hænger i Hvælvingerne endnu.

— — Da de kom ind i Gaarden, svang Lygtelyset sig op over Portalen og belyste skarpt det adelige Vaaben: en sort Ørn med udbredte Vinger i et stjærnet Felt. Skyggen gjorde de sorte Vinger saa brede, og det saa' ud, som om den var ved at løfte sig og svæve ud over den døde Baron.

Kammerherren og Bonden.

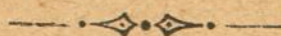

— Man maa vel ønske til Lykke! Nu skal Kristen jo giftes igen!"

— Aa a tinker 'et næsten int, Hr. Kammerherre!"

— Hvorfor?

— Nej, for naar Slaakler skal gywtes, goer 'et mesten li'som naar de rig' skal i Himlen — der blywer gjæn en Ting i Vejen.

Alrunen.

Fortælling af Jakobe.

Af alle Hertugindens Pager var Hemming den første i Vaabendysten, den med hvem de unge Jomfruer helst traadte Dansen, og hvem Alle villig laante Øre, naar han i de mørke Vinteraftener fortalte Sagn og Eventyr.

Uden Navn og Slægt var han af Hertuginden, for hvis Øjne han havde vunden Naade, bleven stillet mellem Ynglingene af Landets ældste Adel.

Hoffets Uvillie besejrede han ved sin Frimodighed, den ringe Herkomst glemtes, han blev en afholdt Kammerat.

Som Sørgemarskal fungerede han da Fyrstindens, mange Aar ældre Gemal, under Ligkoralens Toner bisattes i det hertugelige Kapel.

Hele Sørgeaaret, da den unge, skønne Enke trak sig tilbage i de florindhyllede Gemakker, hvor nedtrukne Gardiner udelukkede Solens Lys, var han blandt de Faa, der havde daglig Adgang.

Efter at Aaret var omme antog Hoffet paany sit vante Præg. Fester og Turneringer afholdtes, Ærestegn uddeltes og Hemming modtog Ridderslaget under Paukers og Trompeters Klang. Ingen misundte ham, han var Hoffets Yndling; — mangen en skøn Kvinde sukkede i Løndom, fordi hendes ildfulde Øjekast ikke formaaede at tænde Gnisten i den kække Ridders Hjerte.

Hvor højt i Gunst end Ridderen stod, nægtede Hertuginden dog at ansætte ham blandt sin Æresvagt, til hvilken selv Grevekronen ingen Adgang gav, naar Stamtavlen ikke var tilstrækkelig lang. Hemmings Ønske om at optages blandt de Udvalgte, afsloges med et bestemt: „Nej". — „Er Ridder Hemming endnu ikke tilfreds," tilføjede Hertuginden en Dag, „kunne vi jo ved Lejlighed forlene ham med et Gods." Han tav, — en saadan Forfremmelse vilde fjerne ham fra Hertugindens Nærhed.

Tusmørket var ved at falde paa. Fyrstinden sad med

Albuen støttet mod Skakbordet i sin afdøde Gemals Værelse. Gløderne i Kaminen spredte et rødligt Skær henover Malerierne, hvoraf det Største forestillede Hertugen, saaledes som han havde set ud i sine sidste Leveaar, gammel og huløjet, tæt indsvøbt i Fløjelsfrakken med den brede Skindkrave, og en sort Kalot over den skaldede Isse.

Hertuginden saa' ned i Haven, hvor Aftenhimlen lyste over Træernes mørke Kroner. Lige over for hende sad Ridder Hemming og flyttede mekanisk Skakbrikkerne. — „Hvor jeg holder af den høje, mægtige Gran," udbrød hun, „den hæver sig stolt og aristokratisk over sine Omgivelser" — „En Solskinsdag vilde jeg dog foretrække Egens og Bøgens skyggefulde Kroner." — Hertuginden svarede: „Det gaar med Træerne som med Menneskene, hver ere gode for sig, naar de komme paa deres rette Plads — Aristokraten paa Slottet, — Bonden i Hytten." — „Mangen en Aristokrat er dog udgaaet fra et ringe Hjem." Hun stødte til Brikkerne og sagde med sit hovmodige Smil: „Jeg tænkte paa Fødselsaristokratiet." Uden at besvare Ridderens dybe Buk, skred hun med Anstand ind i den oplyste Sal, hvor hun havde et naadigt Blik og Ord til hver af de forsamlede Damer og Herrer. Den Eneste, der følte sig tilsidesat, var Ridder Hemming, der hørte adspredt paa Baronerne Heldenans og Sparfeldts Beretninger om den foregaaende Dags Jagtudbytte.

En fyldig Brunette, hvis nedringede sorte Fløjelsliv fremhævede den blændende hvide Hals, slog ham i Forbigaaende let paa Skulderen med sin Vifte: „Af Deres Miner, Hr. Hemming, ser jeg, at De, ligesom jeg, har faaet nok af min Hr. Gemals Jagthistorier; lad os tage Plads i Sofaen ved Kaminen og hjælpe hinanden med at slaa Tiden ihjel." Hemming fulgte smilende Opfordringen.

Baronesse Heldenan opbød al sit Vid, betroede ham, under Taushedsløfte, smaa pikante Hofskandaler, — gjorde sig lystig over de fleste af Selskabet, ja skaanede end ikke Hertuginden, hvem hun beskyldte for at være en kold Kokette. — „Hvorfor," udbrød Baronessen ivrig, „vil Hertuginden berøve de mere varmt følende Kvinder deres Tilbedere, naar hun dog ikke vil gengælde de Følelser, hun søger at vække." Baronessen sendte Ridderen et for-

førerifkt Blik, lagde sin bløde Haand, hvis Fingre straalede af Juveler, paa hans Arm og spurgte indsmigrende, „er det vel ret og billigt?" — „Nej, tilvisse," svarede Hemming med et undertrykt Smil. Hertugindens ofte gentagne Ord randt ham uvilkaarlig i Hu, „den sande Fornemhed erhverves kun ved at nedarves gennem mange Slægtled," — hvis saa var, maatte Baronesse Heldenans Optræden være fuldstændig korrekt, thi saavel ved Fødsel som ved sit Giftermaal tilhørte hun Landets ældste Adel. Baronessen fortsatte: „Vil De nu se, hvor nedladende og elskværdig Hds. Højhed derinde i Salen, lader sig kurtisere af Grev de Berteau," Baronessen trak medlidende paa Skulderen „Stakkel, hans Hjerte tændes strax i Brand ved første Glimt fra et Par smukke Øjne. Hemming saa' i den angivne Retning. — Baronessen havde Ret, — Hertuginden lagde øjensynlig an paa at bedaare den elegante Greve. Ridderen formaaede næppe at skjule sin Sindsbevægelse; heldigvis rejste Baronesse Heldenan sig, lagde Armen i hans, og sagde smægtende: „Nu maa vi atter blande os mellem de Andre." Hemming førte sin Dame ind i Salen, hun rakte ham Haanden, som han ærbødig berørte med sine Læber; — idet han saa' op, traf hans Blik Hertugindens, — det syntes at hvile paa ham med et blandet Udtryk af Vrede og Smerte. — —

„Hvilken Forskel paa i Dag og i Gaar!" udbrød Hemming og saa' op paa sin Herskerinde.

Han sad paa det øverste Trin af Balkonen, der førte ned til det smukke Parkanlæg, medens Hertuginden magelig tilbagelænet i den højryggede Stol legede med Fjerene paa sin Vifte. Hun ytrede smilende: „Hm." — „Ja," vedblev Hemming, „i Gaar Aftes værdigede De mig ikke et Ord, ikke det ringeste Smil." — Hertuginden sendte ham et varmt Øjekast. „De hører jo, kære Hr. Ridder, til min Husstand og er blandt mine Venner, med hvem jeg daglig kan underholde mig." — „Grev de Berteau, samt Baronerne von Heldenan og Sparfeldt ere jo ligesaa hjemme her som jeg og behandles dog paa en ganske anden Maade," indvendte Hemming, og tilføjede med et Suk: „Ingen er Dem dog saa hengiven som jeg." — „Det vide vi, Ridder Hemming." Hertuginden bøjede sig mod ham, det glans-

fulde Øje beduggedes, og i en dæmpet Tone forsikrede hun: „De er min bedste Ven.“ Hemming trykkede Sømmen af Fyrstindens Kjole til sine Læber, og udbrød lidenskabeligt: „Hvorfor tager De da stedse mere Hensyn til de Andre?“ — „Hvorfor, hvorfor?“ gentog Fyrstinden utaalmodigt; — et drillende Smil viste sig om den smukt formede Mund — „fordi, — de Andre hører til min Æresvagt.“ Ridderens Øje skød Flammer. Hertuginden rejste sig, ringede med en Sølvklokke og befalede den indtrædende Page: „Lad den Brune blive sadlet, og bed Grev de Berteau og Baronesse von Heldenau om at ledsage mig til Hest.“ Pagen forsvandt med et ærbødigt Buk. Hun hilste fornemt og forlod Balkonen.

Paa en aaben Plæne i en af de store Skove havde Hertuginden efter afholdt Jagt lejret sig med et talrigt Følge. —

Den unge, smukke Grev de Berteau stod lænet til Rygstødet af Fyrstindens Sæde, Baron von Heldenau rakte hende et Bæger, fyldt med perlende Vin, medens en gammel Excellence udtalte sin Beundring over Hendes Højheds dristige Ridt. I nogen Afstand derfra betragtede Hemming denne Scene.

Da Hestene førtes frem og Hertugindens arabiske Ganger utaalmodig stampede i Jorden, idet den tyggede paa sit gyldne Bidsel, saa Skummet fløj som hvide Blomster hen paa Fyrstindens grønne Fløjelsdragt, sprang Hemming frem for at holde Stigbøjlen. Hertuginden rynkede Brynene, vinkede ad de Berteau og sagde i en kold Tone:

„Naar Æresvagten er nærværende, tilkommer det en af de Herrer at yde mig denne Hjælp.“

Jægernes Horn gav Signal til Opbrud. Under Skemt og Latter forsvandt Skaren mellem Træernes solbelyste Stammer. Kun Ridder Hemming sluttede sig ikke til de Bortdragne. Han overlod sin Hest til Svendens Omsorg, og søgte de ensomste Veje, ligegyldig hvorhen de førte. Først da Solen var ved at dale og farvede Baggrunden blodig rød, naaede han Udkanten af Skoven.

Hemming fortsatte sin Vej over en øde Hedestrækning, hvor Hjeilen udstødte sine klagende Toner hen over den tætte Lyng.

Træt satte han sig ved Foden af en Høj. Maanen stod bleg i den hvidlige Horizont og Stjernerne blinkede mat. Med Haanden støttet mod Kinden, tænkte han paa de mange Eventyr om Underjordiske, Alfer og Ellefolk, han saa ofte havde fortalt i Hoffets Sale, medens Hertuginden, omgivet af sine Damer og Kavalerer, med et ironisk Smil iagttog Tilhørernes spændte Miner. Selv satte hun ingen Lid til Sandheden af de gamle Sagn og Legender; for hende havde de kun Værd som tiltrækkende Overleveringer fra en rig Folkefantasi.

Men Ridderen stirrede uvilkaarlig mod Højen, ventende at se en dejlig Alfeskare træde frem i den stille Aften, og blande sig med Ellepigerne i Dansen hen over den disede Eng. Uagtet han sad til udover Midnat, forblev Højen dog lukket, og ingen hvide Arme vinkede forførerisk gennem det lette Taageslør.

Halvt skuffet vilde han begive sig paa Hjemvejen, da en sagte Puslen i Lyngen naaede hans Øre. Hemming sprang op. En dværgagtig Skabning, hvis store, uformelige Hoved var prydet med en falmet rød Hue, skred frem fra Højen Han lod de knoklede Fingre glide gennem det brede graa Skæg, der naaede til det, af et Læderskødskind dækkede Bryst, og betragtede Hemming med en spottende Mine. —

Ridderen værdigede ham ikke et Ord, men gik rask hen over Heden, stadig fulgt af Mandslingen. Ked af dette Følge stansede Hemming, men da stod ogsaa Dværgen stille, og Ridderen nødtes til at fortsætte sin Gang. Da han var naaet ind i Skovens Tykning, hvor Maanens Lys faldt skarpt mellem Løvet, saa' han Mandslingens Skygge paa de hvide Birkestammer.

Hemming vendte sig hastig og spurgte vredt: „Hvad vil I mig?" „Hjælpe Eder." Ridderen maalte Dværgen med et haanligt Blik. „Hvem siger, at jeg trænger til Hjælp?" — „Min egen Kløgt, — en Yngling — ene paa den golde Hede — i mørke Grublerier, — hvad andet gælde vel hans dybe Suk — end Smerten over den

Elskedes Kulde." — Dværgen lagde Hovedet paa Siden. „Tør I nægte, at jeg har gættet rigtigt?" — „Og om saa var, hvad beretter Eder til denne Indblanden i mine Sorger?" — „Lysten til at hjælpe." — „Men Evnen dertil?" — „Har netop jeg." Hemming studsede. Dværgen fortsatte hviskende: „I Naturens dunkle Skød findes underfulde Magter." Han fæstede sit Øje spørgende paa Ridderen: „I har sikkert hørt tale om Alrunen?" Hemming nikkede bekræftende. Dværgen vedblev, „og om dens vidunderlige Evne til at tvinge Kærlighed frem selv i det koldeste Hjerte." Ridder Hemming betragtede med Mishag den vanskabte Skikkelse og henkastede haanligt: „Hører I maaske til hine hemmelighedsfulde Væsener, der indbilde sig at raade Naturens Gaader og kende dens skjulte Kræfter." — „Følg mig, og I vil forvisses om, at det er mere end en Indbildning." Ridderen sendte ham et stolt Blik: „Eders og mine Veje gaa ikke i samme Retning, — ellers Tak for det gode Tilbud."

Hemming fortsatte sin Vandring, men da han var naaet midt ind i Skoven, hvor Vejen delte sig, følte han Dværgens hele Aande paa sin Kind og hans lange Fingre klemme om sin Arm. — „Endnu engang spørger jeg, vil I modtage min Hjælp, Ja eller Nej?" — „Nej." — „Usle Daare!" udbrød Dværgen harmfuldt, der ikke tør gribe til, naar Lykken bydes. — En kort Anstrengelse og I holdt i Eders Haand den Urt, der mægter at bøje selv den stolteste Kvinde. Hemming skjalv. Hertugindens Skikkelse viste sig for ham i al sin Majestæt og Ynde. Han hørte hendes bedaarende Stemme, saa' de dejlige Øjne, dybe som Havet, mindedes Smilet om den udtryksfulde Mund; Scenen fra Formiddagen randt ham i Hu. — Ved Tanken om den smukke Berteau og de øvrige Medbejlere, greb han Dværgens udstrakte Haand: „Nuvel, jeg følger Dig."

Gennem Tjørn og Krat banede de sig Vej til en mørk Skovsø, omgiven af en stejl Skiferskrænt, der ludede ud over det sorte Vand, som laa dødt og stille.

Dværgen vinkede med Haanden, og pegede mod Dybet. „Se," hviskede han, „der nede ved Bredden mellem de haarde Stene, skyder den dunkle Rod sig frem. Vov Ned-

stigningen, grib rask til, og den er Din." Hemming saa' tvivlende paa den hæslige Skabning. Denne vedblev: „Selv maa Du foretage Vovestykket. Alrunen har kun Kraft i dens Haand, der har mægtet at rykke den op." Hemming maalte med Øjet den mørke Afgrund, kastede endnu engang et forskende Blik paa sin Ledsager, stod et Øjeblik tvivlraadig, satte saa Foden varsomt mellem de glatte Sten, holdt sig ved de fremspringende Trærødder og naaede lykkelig Maalet.

Med den ene Arm slynget om en nedhængende Gren rakte han den anden mod det af Dværgen betegnede Sted og med et kraftigt Tag rykkede han den Undervirkende Rod til sig. Nogle Stene løsnedes, de faldt med et tungt Plask ned i Vandet og fremkaldte en boblende Lyd, der ledsagedes af Dværgens hoverende Latter.

Da Hemming atter havde Foden paa fast Grund, saa' han sig forgæves om efter sin Ledsager.

Ridderen vilde netop forlade Stedet, da en malmfuld Røst bød ham standse.

Paa en Klippeblok, højt hævet over Afgrunden, syntes han at se en mægtig Skikkelse, iført Purpurkaabe og gylden Krone, der blinkede i Maanens Straaler. Det lød for Ridderens Øren, som om en Røst tilraabte ham: „Vogt Dig for Alrunens Magt!" Han stod som naglet til Jorden. En Sky gled forbi Maanen, da den atter kom frem, var Synet svunden, men det forekom ham, at Dværgens Ansigt tittede frem mellem Træerne, og at han hørte hans ondskabsfulde Latter.

Ridder Hemming naaede Slottet ved Morgenens Frembrud. Træt og tung i Hovedet gik han til Ro og vaagnede først, da Solen stod højt paa Himlen.

Ved Taflet hentydedes ikke til hans Udebliven den foregaaende Dag. Hertuginden sendte ham et forsonligt Blik og opfordrede ham til at forkorte Aftenen for dem med et af sine Eventyr.

Efter endt Fortælling høstede han almindeligt Bifald. Fyrstinden takkede ham venligt. Baronesse von Heldenau og Hoffets øvrige Damer ødslede deres Smiger paa den unge Trombadur, som de spøgende kaldte ham. Grev de

Berteau og de andre Herrer formaaede næppe at lægge Skjul paa deres Skinsyge.

Glad i Sind traadte Ridderen ud paa Altanen. Havens Træer tegnede sig mørke mod den klare Himmel. Intet Vindpust berørte Bladene. Stilheden afbrødes kun nu og da, naar en Fugl flyttede sig i Reden inde i de tætte Buske.

„En herlig Aften, Ridder Hemming," udbrød Hertuginden, der kom fra Salen. Hun lænede sig mod Rækværket og saa' op mod den stjernebesaaede Himmel. Hemming havde kun Øje for den slanke Skikkelse, der stod foran ham, indhyllet i et Shawl af Flor og Kniplinger, hvorigennem skimtedes den hvide Hals og de smukt formede Arme. Hertuginden vendte sig mod ham og sagde med et let Suk: „Hvor her er skønt!" Med et Udtryk af brændende Lidenskab sænkede han sit Øje i Fyrstindens, greb hendes Haand, kyssede den heftigt og gentog dæmpet: „Skønt, — ja — vidunderlig skønt — ved Deres Side."

Hertuginden rejste sig i sin fulde Majestæt, skød med Foden Slæbet af Kjolen tilside og forlod Altanen. Ridderen forblev staaende i en drømmende Tilstand.

De følgende Dage var Hertuginden mild og naadig; — men en Trods var vaagnet i Ridder Hemming; — formaaede hans Kærlighed ikke at røre hendes Hjerte; — nuvel! saa vilde han svinge Trylleſtaven, bruge den Stærkeres Ret og bøje Alt under sin Villie. — Dog, endnu vilde han ikke opgive Haabet om at sejre ved egen Kraft.

De brede Spejle, der naaede fra Salens Loft til Gulvet, gengave de tændte Lys i Kronerne, de gyldne Møbler og Gæsternes brogede Dragter. Gennem en Række pragtfulde Værelser øjnede man Hertugindens Arbejdsgemak, til hvilket hun netop havde trukket sig tilbage.

Der hvilede en Alvor over hende. Hun bemærkede ikke, at Ridder Hemming var traadt ind, før han stod bag hendes Stol, og med sagte, men fast Stemme henvendte sig til hende: „Tør jeg gøre mig Haab om den ved Baron Sparfeldts Bortrejse ledigblevne Plads?" Hertuginden

lagde ikke Skjul paa sin Overraskelse, og svarede koldt: „Det Spørgsmaal troede jeg var besvaret en Gang for alle."

Der opstod en Pause. Hemmings Hjerte slog omkap med de kostbare Uhre, den fjerne Summen af Gæsternes Stemmer susede for hans Øren, da han med tilkæmpet Fatning paany tog til Orde: „Min Stilling her ved Hoffet hviler altsaa paa hul Grund; — Deres Højhed erklærer selv, at jeg er Deres bedste Ridder, trofasteste Ven, — og dog —." Hertuginden rejste sig, stødte Stolen tilbage og udbrød heftigt: „De nøder mig, Hr. Ridder, at minde Dem om, hvem jeg er, og hvad De var, da jeg aabnede Slottets Døre for Dem, den fattige, navnløse Hyrdedreng, som jeg optog i Hoffets Kreds og overøste med Velgerninger." Hemming blev dødbleg, han kastede Hovedet trodsigt tilbage og betragtede sin Herskerinde med et udfordrende Smil. Denne fortsatte: „De maa i Sandhed være berøvet al Stolthed — Ingen ægte Adelsmand vilde handle saa uridderligt."

Hertuginden holdt inde, hendes Øjne funklede, Brystet hævede sig, Kinden glødede af Harme. Uagtet Vreden galdt Ridderen, havde hun aldrig forekommet ham mere bedaarende end i denne Stund. Intet Ord kom over hans Læber. Han følte Alrunen ved sit bankende Hjerte, — den brændte ham som Ild. Han syntes at høre Dværgens Stemme hviske: „Vær ingen Daare, grib Lykken"; — ja Lykken vilde han gribe; — uden Naade, — uden Barmhjertighed vilde han styre mod sit Maal; — da mødte hans Øje Hertugindens, der laa en Smerte, en Godhed i Udtrykket, som Vreden ikke helt formaaede at udslette.

Ridderen sænkede sit Blik - da han atter hævede det, — var han — alene.

Stemmer og Fodtrin nærmede sig. Hastig forlod han Værelset og søgte ud i Havens dunkle Gange.

Idet han gik ned ad Slotstrappen, stak et Par nydelige Kammerpiger Hovederne sammen, og sukkede smilende, da han var gaaet dem forbi. „Hvem der var saa lykkelig at blive elsket af ham, — men han er ikke som Grev de Berteau og alle de Andre."

Taarnuhret havde med sin dumpe Klang forkyndt

Midnatstimen. Slottet laa mørkt, kun fra Riddersalens Ruder skinnede et svagt Lys ud i den tause Nat. Himlen var overtrukken af sorte Skyer. Tiltrods for den sene Aarstid var Luften hed og trykkende.

Ridder Hemming havde endnu ikke funden Hvile. Han kredsede om Slottet, stansede ofte under Hertugindens Altan, følte ikke Kraft til at rive Fristeren bort fra sit Hjerte, og gøs dog for at bukke under for dens Magt.

„Hvad Værd," sukkede han, „har Hertugindens Kærlighed, naar den er tilvendt — ved lave, forføreriske Midler. Dog, — at have Magten og ikke bruge den, er jo Daarskab. — Fik Verden Nys herom, den vilde give Trolden Medhold, udle og foragte mig." — Men samtidig lød en advarende Røst i hans Indre: „Vogt Dig for Alrunens Magt."

Som en Forfulgt ilede han ned mod Slotsgraven. — Alt var mørkt omkring ham; — sort foroven, — og sort forneden. — Han hævede Armen og slyngede med et energisk Kast Alrunen ned i Dybet.

Om Morgenen, da Hemming fra sit Vindue betragtede den af Regnen forfriskede Natur, traadte Grev de Berteau ind til ham og meddelte, at Hertuginden havde benaadet Ridder Hemming med et Len, men at det var Hendes Højheds udtrykkelige Ønske, at han endnu i denne Time brød op. Hemming hørte koldt paa Grevens Budskab. Denne fortsatte: „Det er jo en stor Gunstbevisning, — men — det forstaar sig — vi ville Alle savne Eder — jeg ikke mindst, skønt," tilføjede han leende, „i den sidste Tid har De rigtignok stukket mig svært ud hos den fortryllende Baronesse." — Hemming smilede og trykkede til Afsked Grevens Haand.

Med Iver kastede Ridderen sig over de nye Pligter, dog maatte han sande, at det ikke er let stadig at holde sig paa Forsagelsens Højde. Der kom Dage, da han led Hjemveens og Længslens tærende Kvaler. Da var han ikke langtfra at ønske, han havde fulgt Troldens Vink.

En Aftenstund sad Ridderen i sin Borg, ene ved Kaminen, hvor Ilden buldrede, medens Blæsten og Regnen slog paa Ruderne. Han mindedes de mange glade Timer i Hertugindens Kreds og gik i Rette med Skæbnen. —

„Hvorfor skulde hans Kærlighed netop falde paa den stolte Kvinde, der i Rang og Rigdom stod saa højt over ham, og hvis Hjerte var koldt som Marmor; — hvorfor havde han stødt den smukke Baronesse Heldenau fra sig, — hvorfor bejlede han ikke til Grev de Berteaus nydelige Søster, han fik sikkert intet Afslag." — Det første hvorfor — det var Gaaden; — de andre?" — Han drog et dybt Suk; — „fordi et Smil fra Hertugindens Læber, — et straalende Blik fra hendes dejlige Øjne, et naadigt Ord, udtalt med hendes bedaarende Stemme — var ham langt mere Værd."

Ridderen lyttede; Kuren i Taarnet bebudede, at Gæster vare i Vente.

Kort efter forkyndte en væbnet Herold, klædt i Hertugindens Farver, at Nabofyrsten havde brudt Freden og at alt Mandskab kaldtes under Vaaben.

Ridder Hemming red Nat og Dag med sine staalklædte Svende, men naaede først Hertugindens Borg, da Kampen var paa sit Højeste.

Endnu støvet af det lange Ridt, og klædt i Rustning fra Top til Taa, traadte Ridderen ind i Hallen.

Hertuginden kom ham i Møde med udrakte Hænder og sagde med sit indtagende Smil: „Jeg vidste, I vilde ikke tøve, naar jeg trængte til Hjælp." Med Taarer i Øjet betroede Fyrstinden ham, at hun ansaa' Alt for tabt. Flere af hendes Vasaller vare faldne fra, Sparfeldt laa haardt saaret, Berteau og Heldenau vare tagne til fange. Hemming trøstede sin Herskerinde paa det Bedste: „Endnu maa vi ikke tabe Modet, Eders Højhed. Vinde vi blot et Slag, ville de troløse Vasaller ængstes og vende tilbage til Fanen."

Ridder Hemming lod det ikke blive ved Ord.

Hans Bestræbelser kronedes med Held. Inden en Uge var forløben havde han tilkæmpet sig væsenlige Fordele. Sejren fulgte ham overalt. Sværdene klang, Øxeslagene faldt tungt, Kæmperne blegnede, og Blodet flød i Strømme. Tapperheden var stor paa begge Sider, dog den Tapreste var Hemming, han stred som den, der kæmper for, hvad der er ham højere og kærere end Livet.

Han samlede den spredte Hær og jog Fjenden fuldstændig paa Flugt.

Slottet genlød af Sejrsraab.

I Riddersalen modtog Hertuginden sine kække Stridsmænd, der En for En bøjede Knæ for deres Herskerinde, idet hun udtalte sin Tak. Hertuginden smilede naadig, men det undgik ikke de Omstaaendes Opmærksomhed, at hendes Øje uroligt søgte mod Indgangen, naar Herolden opraabte en af Anførernes Navn. Omsider udbrød hun: „Hvor bliver dog Ridder Hemming af!" — Nogle af de Tilstedeværende erklærede, at han ved Kampens Slutning tilbageslog et fjendtligt Angreb nede ved Slotsgraven, men efter Slaget havde Ingen set ham. Hertuginden blegnede, vinkede ad de Berteau, der ved Hemmings Hjælp var sluppen ud af sit Fangenskab, og bad ham sørge for, at en Afdeling sendtes ud for at søge efter den savnede Helt. Greven tilbød selv at lede Undersøgelsen.

Saasnart det var Hertuginden muligt, overlod hun sine Lensmænd og Vasaller til dem selv. Medens disse flittigt tømte de fyldte Sølvpokaler paa deres høje Herskerindes fremtidige Vel, stod hun ene paa Altanen, knugede Hænderne mod Hjærtet og sendte et bedende Blik mod den stjernebesaaede Himmel. — Dyrekøbt var Sejren havde hun mistet sin bedste Ridder; — men — det var Nemesis, der kom over hende, — hun havde leget med hans helligste Følelser, — og det uagtet han var hende kær som ingen Anden; — havde hun været sig det bevidst før i disse Farens Dage, hvor hun tidlig og sildig havde skælvet for hans Liv. — Maatte det dog i det Mindste forundes hende at være ham nær i den sidste Stund — sige hvor højt hun elskede ham og læse Tilgivelse i hans trofaste Øje, forinden det for stedse lukkedes.

Larmen i Hallen lød med ét forstærket gennem Salen ud til hende. En Gysen gennembævede hende — hun vovede ikke at træde frem og spørge om Aarsagen.

Lyden af klirrende Sporer fik hende til at vende sig om.

I den aabne Altandør stod Ridder Hemming kæk og skulderbred. „Herren være lovet," udbrød Hertuginden og skjulte sit skønne Hoved ved Ridderens brynjeklædte Bryst.

De stode længe tause. Da Hertuginden omsider gik hen mod Salen, vilde Hemming slippe hendes Haand, men hun holdt den fast, og førte ham gennem den øde Sal ind i Hallen.

Ved Synet af de Tvende rejste Alle sig. Der blev stille som i en Kirke.

Hertuginden lod sit Blik roligt glide ud over Forsamlingen og tog saa til Orde: „De mørke, urolige Tider vi nylig have oplevet, vidne om, at et Rige, saavel som en Kvinde, har sin bedste Støtte i Mandens Kraft." Hun holdt inde og saa' ned for sig, løftede derpaa atter stolt sit Hoved og fortsatte med en let Skælven i Stemmen: „Det vil derfor næppe undre nogen af Eder, at jeg blandt de Kække vælger den Kækkeste til med mig at beklæde den hertugelige Trone." Hertuginden greb paany Ridderens Haand. Hele Forsamlingen udbrød i et enstemmigt: „Leve vor ædle Herskerinde! — Leve hendes Brudgom, den tapre Ridder Hemming!"

Da de bolde Kæmper omsider havde søgt Hvile og Alt var roligt paa Slottet, opsendte Hemming i Nattens Stilhed sin Tak til Hærskarernes Herre, der ikke alene havde skænket ham Kraft til at betvinge de synlige Fjender, men ogsaa givet hans Villie Styrke til i hin Stund at sejre over den fristende Magt, der skjules i Alrunen.

Indhold.